

ΕΝ Τῷ ΩΚΕΑΝῳ

Ο ΤΡΟΠΙΚΟΣ ΤΟΥ ΚΑΡΚΙΝΟΥ

Τὴν ἐπαύριον ἐπρόκειτο νὰ διέλθωμεν τὸν τροπικὸν τοῦ Καρκίνου. Μοὶ τὸ ἀνήγγειλε τὴν προῖτα ἐνωρίς ὁ συνήθης θαλαμηπόλος ταπεινῶν τὸ βλέμμα· διότι εἶχε μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ τὴν φιλαρέσκειαν ταύτην, νὰ ταπεινοῖ τὸ βλέμμα ὁσάκις ὠμίλει, ὥς νὰ μὴ ᾔθελε νὰ διαγνώσῃ τὴν ἀπόκρυφον χαρὰν τῆς ψυχῆς του διὰ τὸν τελευταῖον ἐρωτικὸν τοῦ θρίαμβον. Ὁ τροπικὸς τοῦ Καρκίνου! Ἡ δυσάρεστος εἰδησις ἐσήμκινεν ὅτι ἐμέλλομεν νὰ διανύσωμεν τρισχίλια περὶ πρὸς μίλια διακεκαυμένης ζώνης, πρὶν αἰσθανθῶμεν τὴν δροσερὰν θωπείαν τῶν ἐτῆσιων τοῦ ἄλλου ἡμισφαίριου· καὶ ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ μόνῃ ἐνόμιζον ὅτι ἀνέθωσκον ἡδὴ καὶ ἐστάλαζον ἀπὸ τῶν μηνίγγων

μοῦ δύο ρανίδες χλιαρὰ ἰδρώτους. Προσθήρμσα τὸ πρόσωπον εἰς τὴν θυρίδα. Τί ἐξάσιον θέαμα! Ὁ γαληνιώτατος Ὁκεανὸς ἐφαίνετο ὅλος ἀργυροῦ· καὶ ῥόδινοι, καλυπτόμενοι ὑπὸ διαφανοῦς πέπλου ἀτμώδους εἰς τὸν ὁπίον ὁ ἀνατέλλων ἥλιος παρῆλθεν ὅσιν φωτεινοῦ κονιορτοῦ, εἰς ἀπὸστασιν ὀλίγων μιλίων ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀπεράντου ἐκείνης καὶ παρθενικῆς καλλονῆς τῶν ὑδάτων καὶ τῆς ἀτμοσφαίρας διεκρίνετο μέγα πλοῖον, τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο ἀκίνητον, μὲ ὅλα τὰ ἱστία ἀναπεπταμένα καὶ πάλλευσα ὡς κύκνος γιγάντειος, μὲ ἀνοικτάς τὰς πτέρυγας θεώμενος ἡμᾶς. Ἀνοίγω τὴν θυρίδα καὶ μὲ προσβάλλει κατὰ πρόσ-

ωπον καὶ κατὰ στήθος ἡδονικὴ ῥιπὴ θαλασσίου ἀέρος, ἥτις διατρέχει τὰς φλέβας μου καὶ μὲ διασείει ὁλόκληρον ὡς πνοὴ κόσμου ἀνανεωθέντος. Τὸ πλοῖον ἦτο ἱστιοφόρον Σουηδικόν, προσερχόμενον πιθανῶς ἐκ τοῦ

ΑΡΑΨ ΠΟΛΕΜΙΣΤΗΣ

ακρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἑλπίδος, τὸ πρῶτον ὑπερσυνηνητῶμεν μετὰ τὸ Γιβραλτάρ. Ἐπὶ ὀλίγα λεπτά ἐλεύκαζεν ἐνώπιόν μου ἐν τῇ διαυγείᾳ τῆς μαγικῆς ἐκείνης ποταμίας, συμπαθὲς ὡς χειρὸς σμύλφιλου, ἔπειτα ἀπεκρύβη καὶ τότε ὁ Ὁκεανὸς μοὶ ἐφάνη μᾶλλον ἐρημὸς καὶ σιγῆλὸς ἢ πρότερον, ἀλλὰ εὐμενὲς ὅσον οὐδέποτε, πλήρης κάλλους χαρίεντος, παρκαίνοντος τὴν φαντασίαν νὰ ὑποθέσῃ τὴν παρὰ τὴν ὀρίζοντα ὑπάρξιν αὐτῶν ἀποτελουμένων ἐξ ἀπεράντου κήπου.

Ἦτο πρῶτα ἐξ ἐκείνων, καθ' ἃς οἱ ἐπιβάται προχωροῦσιν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος φιλομεδίδεις καὶ μὲ τὰς χεῖρας προτεταμέναις, ὥστανε ἡ πρώτη αὖρα ἐφερὲν εἰς ἕκαστον ἐξ αὐτῶν εὐχάριστον ἀγγελίαν.

Ἀλλ' ὁ ὥρατος καιρὸς μετ' ὀλίγας ὥρας ἐθολώθη, ὁ οὐρανὸς ἐκαλύφθη ὑπὸ νεφῶν, ὁ αἶθρ ἐγένετο βαρὺς καὶ θερμὸς, ὥς νὰ εἶχομεν μεταπηδήσει ἀποτόμῳ ἀπὸ τοῦ ἔαρος εἰς τὸ θέρος. Εἰσῆλθομεν εἰς τὴν μεγάλην μάζαν τῶν ἀτμῶν, τὸν παλαιὸν τρόμον τῶν ναυτιλλομένων, ἣν ἡ θερμὴ τοῦ Ἰσημερινοῦ ἀνεγείρει ἐκ τοῦ Ὁκεανοῦ καὶ συσσωρεύει ἐφ' ὅλης τῆς μεταξὺ τῶν δύο

τροπικῶν ζώνης, καὶ τὴν ὁποίαν τὰ εὐτυχῆ πλάσματα τοῦ Ἰουλίου Βερν κατὰ τὰ ἐναέρια αὐτῶν ταξίδια διακρίνουσιν ἐκ τῶν ἄνωθεν ὡς ταινίαν ζοφερὰν τυλισσομένην περὶ τοῦ ἡμετέρου πλανήτου, ὁμοίαν μὲ τοὺς δακτυλίους τοῦ Διός. Ἡ κατὰ τὴν πρῶτην ὥραία θάλασσα ὑπῆρξε τὸ τελευταῖον μειδίσμα τῆς εὐκράτου ζώνης, ἱλαρυνομένης ὑπὸ τῆς τελευταίας πνοῆς τῶν ἐτησίων. Τώρα ἐπλήρουν ἐντὸς τῆς ζώνης τῆς ὁμίλης, τῶν ῥαγδαίων ὑετῶν καὶ τῆς πληξέως. Τὰ ἀποτελέσματα ἐξεδηλώθησαν πάραυτα μεταξὺ τοῦ κόσμου τῆς τρίτης θέσεως.

Ὁ ἀργυραμοιβὸς ἦλθε πρὸς ἀναζήτησίν μου εἰς τὴν αἴθουσαν.

— Ἐλὰ νὰ ἰδῇς καυχάδες σωστούς, μοὶ εἶπε. Τὸ θέμα ἀρχίζει τώρα.

Ὁμιλίας γυναικῶν ἐθροίσαι ἕνεκα τῆς διανομῆς τοῦ ποσίου ὕδατος, ἐξ οὗ παρεκτὸς τοῦ ὠρισμένου ποσίου τῶν λιτοῶν δι' ἐκάστην ὁμάδα εἰς ναύτης ὄφειλε νὰ παρέλθῃ καὶ ποσότητά τινα εἰς ἐκάστην γυναῖκα, ἥτις θὰ ἐξήτει δι' ἰδιαιτέρων αὐτῆς χοῆσιν. Τινὲς λοιπὸν ἐξ αὐτῶν παρεπονέοντο ὅτι ἠρνήθησαν νὰ δώσωσιν εἰς αὐτάς, ἐνῶ εἰς τὰς ἄλλας εἶχε χορηγηθῇ ἡ αἰτηθεῖσα δόσις. Τὸ ζήτημα ὅμως ἦτο περίπλοκον καὶ ὁ θύρβος ἦτο ἐκρηγνὺς πρὸ πολλοῦ κυρτομένη κατ' ἀδικίας, ἥτις ἐθεωρεῖτο ἐξ ἰδιοτελείας προερχομένη καὶ συστηματικὴ· αἱ γυναῖκες ἔλεγον ὅτι προετιμῶντο αἱ νέαι χάρις εἰς τὴν ἐρωτοτροπίαν των, αὐταὶ δὲ ἐθελοῦν ἀπεναντίας ὅτι προετιμῶντο αἱ γυναῖκες, διότι εἶχον γράμματα καὶ διέφθειρον τὸν διανομέαν. Ἄλλαι πάλιν παρεπονέοντο ὅτι αἱ κυρίαι ἀπῆλθον τὰς περισσοτέρας περιποιήσεις ἐκ δουλοπρεπειᾶς· καὶ αἱ κυρίαι αὐταὶ ἦσαν μερικαὶ τολαίπωροι γυναῖκες, αἵτινες οὐδὲν εἶχον τὸ πλούσιον καὶ μεγαλοπρεπὲς παρεκτὸς τῶν τετραμμένων ἐνδυμάτων καὶ τῶν ἀναμνήσεων. Αἱ ἐμικρότερον διαμαρτυρούμεναι ἦσαν συνηθροισμέναι περὶ τοῦ μαγειρείου εἰς μίαν γωνίαν, ὁπόθεν ἐκρέματο ἐξ ἀπᾶντος μέγας μύτος ἐσπαρταγμένος. Ὅτε ἔρπασα εὖρον αὐτόθι τὸν ἐπιθεωρητὴν περιστοιχίζομενον ἀπὸ δεκαπέντε περίπου γυναικας μὲ τὰς κρουπέζας, ἐριθράς ὡς Ἰνδικὰς ὄρνεις, αἵτινες ἐλάλουν ὅλας ταῦτοχρόνως τρεῖς ἢ τέσσαρας διαλέκτους, δεικνύουσαι μὲ τὸν κατήγορον αὐτῶν δείκτην τὸν ναύτην, ἕνα γενειοφόρον ὡς μοναχὸν καπουαίνον, ἀπαθὴ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θορύβου, ὡς ἀνδριάς ἐν τῷ μέσῳ ἀνεμοστροβίλου.

— Δὲν καταλαμβάνω τίποτε! ἀπῆντα μὲ τὴν συνήθη αὐτοῦ ἀτακτίαν ὁ ἐπιθεωρητής. Κῆμέτέ μου τὴν χάριν νὰ ὁμιλήτε μίαν μίαν. Καὶ τὸ βλέμμα τινῶν ἐκ τῶν νεωτέρων ἐπράχυντο ἐπὶ τῇ θεᾷ τῶν ῥοδοκακίων παρεῶν καὶ τῶν λευκῶν χειρῶν τοῦ εὐειδούς νέου· ἀλλ' εἰς τοὺς ὀρθαλμοὺς τῶν ἄλλων ἤστραπτε λάμψις πελιδνῆ ὀρ-

γῆς, ἥτις πάντοτε ἀναφλέγεται παρὰ ταῖς γυναῖξιν τοῦ λαοῦ, ὁσάκις ἐρίζουσιν ἑστώ καὶ διὰ τὸ παρομικρὸν πρὸς ἀνθρώπους ἀνωτέρως κοινωνικῆς τάξεως, καὶ προέρχεται ἀπὸ πληθοῦ παλαιῶν καὶ συγκεχυμένων μυθιστορικῶν, ἀσχετῶν πρὸς τὴν κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν αἰτίαν. Ἠκούοντο φωναί: — Εἶνε αἴσχος! — Καὶ ἡμεῖς ἐπληρώσαμεν τὸ εἰσιτήριόν μας, κύριε! — Πρέπει νὰ τελειώσῃ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα! Καὶ τὰ παράπονα τῶν γυναικῶν ὑπεστηρίζοντο ὑπὸ τῆς ὑποκόφου μεμψιμοιρίας ὁμάδος ἀνδρῶν, οἵτινες ἀγαλλόμενοι ἐνδομύχως, ὡς νὰ παρίσταντο εἰς θέαμα εὐχάριστον, ὑπεκύνουν ἐν τούτοις καὶ ὑπεδαύλιζον τὴν δυσχερέσειν ἐκ πνεύματος ζηλοτυπίας πρὸς τοὺς ἀνήκοντας εἰς ἀνωτέραν θέτιν, ἐν μέρει δὲ καὶ ἐκ ποιᾶς τινος ἀγερόχου συναισθητικῆς μελλοντικῆς δημοκρατικῆς πολιτείας. Τέλος ὁ ἐπιθεωρητής κατώρθωσε νὰ ἐπιβάλλῃ σιγὴν καὶ ὠμίλησε μίαν μόνον γυνή. Δὲν ἐβλεπον ἄλλο εἰμὴ μίαν κόμην ἀνάστατον καὶ ἕνα δείκτην ἀπειλητικόν, ὅστις διέσχιζε τὸν ἄερα, συνοδεύων τὸν ῥυθμὸν στοιμύλης καὶ γοργῆς ἀπαγγελίας, ὅτε ἐκρηγνὺς ἐπιφωνήσεων ἐκάλυψε τὴν φωνὴν τῆς: — Δὲν εἶνε ἀλήθεια! — Σιώπη! — Ψέψα! — Ἐγὼ νὰ σὰς εἰπῶ! . . . — Ἀ! εἶνε ἐντροπή! . . . Καὶ ἤδη ἐν τῷ συνωθισμῷ τινὰ βρέφη ἤρχισαν νὰ κλαίωσι καὶ αἱ διαμαρχόμεναι ἦσαν ἐτοιμαὶ νὰ ἔλθωσιν εἰς χεῖρας.

Διὰ μιᾶς ἡκούσθη ἐτέρωθεν στρηνῆς καχυγὴ γυναικῆς, ἐθεθήσαν δὲ ἀνθρωποὶ τρέγοντες πρὸς τὸν ποικρατὸν ἱστόν ἐντὸς ὀλίγων δευτερευόντων ἐσχηματίσθη συνήθρισις, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁποίας ἡκούσθησαν ἐκρηγνὺς γέλωτος, προερχομένου, ὡς φαίνεται, ἐκ τινος ἐδῆσεως, ἥτις ταχέως διαδοθεῖσα, μετέδωκε τὸν γέλωτα καὶ εἰς τοὺς τελευταίους προσδοκώμενους. Προκάλεσε δὲ τὴν ἀθρόαν προσέλευσιν καὶ ἄλλων πανταχόθεν. Ὡστε ἐντὸς ὀλίγου μέγας ἐπηκολούθησε φυρμὸς καὶ γενικὴ γέλωτος ἀπὸ τοῦ μαγειρείου μέχρι τοῦ παρὰ τὴν πρῶτην στεγάσματος. Ἦτο γέλωτος χονδρὸς καὶ ἄκοσμος, συνοδευόμενος ὑπὸ καμμουμάτων καὶ ἐμφντικῶν ὠλήσεων διὰ τοῦ ἀγκῶνος καὶ τοῦ ὤμου, ἅτινα ἀριδῆλως ἐτεκμηροῦν τὴν χαοκατῆρα τῆς κωμικῆς πηγῆς, ἐξ ἧς προήρχετο. Τοσάυτη δὲ ἦτο ἡ ἐκ τοῦ γέλωτος αὐτοῦ προεξηθεῖσα περίεργεια, ὥστε καὶ αἱ ἰδίαι αἱ ἐρίζουσαι, λησμονήσασαι αἴτης τὴν φιλονεικίαν των, διεσκορπίσθησαν τῇδε καὶ κείθε ἐρωτώσαι τί συνέβη.

Εἶπε συμβῆ τὸ ἐξῆς: δύο ἰχθυὶς ἐκ τοῦ γένους τῶ. ἱπταμένων ἐπιχειρήσαντες ἄλλα ὑπὲρ τὸ ἀτμόπλοον καὶ προτακνύσαντες ἀμφοτέρωθεν εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον τῶν σχολίων, ἔπεσαν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος. Καὶ ὁ μὲν εἰς ἐκτύπησεν ἐπὶ μιᾶς τροχαλίας, ὁ δ' ἕτερος εἰσέδυσε κατακέφαλα εἰς τὸ ἀνοιγμα τοῦ περὶ τὸν τρα-

χῆλον καὶ τὸν κόλπον μανδηλίου μιᾶς νεάνιδος, ἀκροῦθως ἀνὰ μέσον τῶν δύο ἐξογκωμάτων τοῦ στήθους, ὡς νὰ εἶχε σκοπὸν νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸν δρόμον του! Ὅτε τὸ πλῆθος παρεμέσεν, ἡ νεανὶς ἐδ' αὖτε μετὰ σπουδῆς καὶ ἐκρύβη ὑπὸ σθεν τοῦ σπαγείου, ἀστειὸς δὲ τις ἐκ τῶν μεταναστῶν περιέφερε τὸν ἀδιάκριτον ἰχθύν, λέγων οὐκ οἶδ' αὖτις μετὰ τὴν ἰδιόζουσαν ἐπιδεικτικὴν φωνὴν τῶν ἐξαγούτων τὰ θεάματα τῶν θηριοτροφείων, εἰς ὅτου ὁ ἐπιθεωρητής διὰ νεύματος τὸν διέταξε νὰ παύσῃ. Ἀλλ' αἱ ἀστειότητες καὶ οἱ γέλωτες ἐξηκολούθησαν ἐπὶ τινα εἰσέτι χρόνον καὶ αἱ δύο ὠραῖαι θαλάσσιαι χελιδόνες ἀκτινοβολοῦνται ὡς ἀργυραῖ, περιερχόμεναι ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα, θαυμαζόμεναι καὶ σχολιάζόμεναι δι' ἀπείρων συνδιελέξεων, ἔγυσαν νὰ κατευνάτωσιν ὑποψοῦν τὴν ἀρχομένην ἐξαψὶν τῶν «ἐργατικῶν τάξεων».

Ἐν τούτοις παρετήρησα μεταξὺ τοῦ πλῆθους ἐπιβάτας τινὰς τῆς πρώτης θέσεως, τὸν Μασσαλιώτην, τὸν Τοσκάνον, τὸν ὁζύφωνον, οἵτινες εἶχον φαίνεται τὴν συνήθειαν νὰ ἐπιχειρῶσι τοιαύτας ἐξερευνητικὰς ἐκδρομὰς εἰς τὴν τρίτην θέσιν. Ἡ μάλλον διακρινόμενη ἦτο ἡ ὡσεὶ Νεπολέωντος ὠδρωπικοῦ ὄψις τοῦ Μασσαλιώτου, ὅστις περιήρχετο περὶ τῆς καταπακτῆς τοῦ γυναικείου κοιτῶνος, σειῶν ἐπὶ τῶν καμπύλων αὐτοῦ κνημῶν τὸν μακρὸν ὡσεὶ Παταγόνος θώρακα. Μοὶ εἶπε κατόπιν ὁ ἀργυραμοιβός, ὅτι ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τοῦ πλοῦ ἐνεκαίνισε σειρὰν τακτικῶν ἐπισκέψεων πρὸς τὸ μεταναστικὸν ὠρατὸν φύλον μὴ προθέσεις διαφθορῆως, ἔλεγε δὲ ὑπαινισσόμενος καὶ καμμουῶν τὸν ὀρθαλμόν: — Il y a quelque chose à faire par là, savez-vous? — Καὶ προσεπάθησε νὰ ἐξομαλίσῃ τὴν ὁδὸν ἐπιδεικνύων πρὸς τοὺς ἄνδρας ποῖαν τινα ἐθνικὴν συμπάθειαν, διαθηραινομένην ὑπὸ σοσιαλισμοῦ. Φαίνεται ὅμως ὅτι, ἐνῶ δὲν ἀπῆλθε παρὰ τὰς πλείους μεγάλων - ροθιμῶν, ἐγένετο δεκτὴ παρὰ τῶν ἄλλων διὰ τινῶν φοβερῶν ἀποστροφῶν ἐκ τῶν προζενουσῶν φρικαῶν. Οἱ πρᾶτοι καὶ εὐγενεῖς τὴν ψυχὴν ἀνεπτυγμένοι, παρ' οἷς ὑπάρχει ἔμφρον καὶ ἐπερρωμένον διὰ τῆς ἀγωγῆς τὸ οἶσθημα τῆς ἰσότητος, δὲν δύνανται νὰ φαντασθῶσι πόσον εἶνε ἀκόμη κοινὴ παρὰ τῇ τάξει τῶν δημοκρατικῶν ἀσπῶν μας ἡ σχεδὸν ἀσυνείδητος πρὸς τὸν λαὸν περιφρόνησις, καὶ πόσον ὀλίγοι εἶνε οἱ γινώσκοντες νὰ λαλῶσι πρὸς αὐτὸν χωρὶς νὰ τὸν ταπεινώσωσιν, ἑστώ καὶ ὅταν θέλωσι νὰ προσελκύσωσι τὴν εὐνοίαν του, ὑποκρινόμενοι ὅτι συμπεριφέρονται πρὸς αὐτὸν ὡς ἴσοι πρὸς ἴσον. Ὅθεν ἰδὼν τὴν ἀποτυχίαν τῶν πρώτων ἀποπειρῶν τοῦ ὁ Μασσαλιώτης, ὠλιγόστευσε τὰς ἐπισκέψεις του καὶ περιώρισε τὸν σκοπὸν τῶν εἰς ἀπλὴν «καλλιτεχνικὴν ἐρευναν» τῆς γυναικείας καλλονῆς. Ἀνεκάλυπτε δὲ πρᾶγ-

ματι ἐκάττοτε καὶ ἕνα τύπον καλλονῆς, ἥς ἐποιεῖτο τὴν περιγραφὴν κατὰ τὴν ὥραν τοῦ γεύματος, καυχώμενος ὅτι ἐγίνωσκε νὰ διακρίνῃ τοὺς διακρίτους τύπους τῶν κατοίκων τῆς Ἰταλίας, ἀπορρηγματικῶς ἀπορρινόμενος περὶ τῆς «Τοσκανικῆς ρινὸς», περὶ τοῦ «Ἐνετικῶν στόματος» μετὰ καμμοῦ ἀπεριγράπτου· καίτοι δὲ πολλοὶ ἤδη εἶχον ἀποδείξει αὐτῷ ὅτι ἐξελάμβανε τὴν Καλαβριανὴν ἀντὶ τῆς Ἀόστης καὶ ὅτι ὑπέπιπτεν εἰς παρόμοια τερατώδη λάθη, ἐξηκολούθει ἀπτόητος· νὰ δίδῃ τοιαῦτα μαθήματα καὶ νὰ λέγῃ: La bouche de la femme Toscane... le type génois, messieurs! καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἦτο ἀληθὴς διασκεδαστής. Ἀλλὰ κατὰ τὸ πραττέον τὴν πρῶτην ἐκείνην πρόγευμα οὐδ' αὐτὸς ἠδυνήθη νὰ φειδρύνῃ τοὺς δαιτυμόνας, οἵτινες ἠσθάνοντο τὴν πρῶτην ἐπίδρασιν τοῦ τροπικοῦ, καὶ τῶν ὁποίων ἡ κατήφεια ἀπετέλει ἀστειὰν ἀντίρασιν μὲ τὰ ἀνοικτοῦ χρώματος ἱμάτια, τοὺς λευκοὺς ὑπενδύτας, ὧν τὴν ἐμφάνισιν προκάλεσε τὸ αἰφνίδιον ἐκεῖνο θέρος. Μόνον ἐπὶ τινὰς στιγμὰς μᾶς διεσκεδάσε διὰ τινος συζητήσεως τοῦ περὶ τῶν Μαλθουσιανῶν θεωριῶν, εἰς ἣν τὸν προσέλκυσαν χάριν ἀστειότητος οἱ Ἀργεντινοὶ ἐπιβάται, πρὸ πάντων δὲ περὶ τοῦ ζητήματος, ἐν δηλαδὴ ἡ μεταναστευσις εἶνε μέσον ἐπαρκὲς διὰ τὴν ταχείαν αὐξήσιν τοῦ πληθυσμοῦ χόρας τινός. Ἐντελὸς ἀνίδεος τῶν θεωριῶν τοῦ Μάλθου, ἐπιμένων ὅμως νὰ φαίνεται ἐνήμερος εἰς ὅλα, ὑπεστήριζεν ἀλογίστως ὅτι ἡ μετανάστευσις ἡλάττωσε τὸν πληθυσμὸν τῶν κρατῶν, ὅτι ἡ Εὐρώπη μετὰ ἐκατὸν ἔτη θὰ ἠρκοῦτο σχεδὸν καὶ οἱ ἄρκατοι καὶ οἱ λύκοι θὰ περιεφέροντο ἐλευθέρως παρὰ τὰς πύλας τῶν μεγαλοπόλεων. Οἱ ἄλλοι ἀντέλεγον ἀπεκάλουν τὰ τοιαῦτα ἀνοησίας· ἀφοῦ εἰς πάσας τὰς χώρας ὁ ἀριθμὸς τῶν γεννήσεων ὑπερβαίνει τὸν τῶν ἀποθνήσκων, καὶ αὐτοῦ μάλιστα εἰς τὰς ἐγκαταλειμμένας χώρας πολλαπλασιάζεται εὐκολώτερον ὁ πληθυσμὸς ἕνεκα τῆς διευκολύνσεως τῶν γάμων, τῆς προερχομένης ἐκ τῆς εὐνοιωτέρας ἀναλογίας μεταξὺ τῶν μέσων τῆς συντηρήσεως καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατοίκων, ἔπεται κατ' ἀνάγκην ὅτι τὰ κενὰ πάντοτε ἀναπληροῦνται μετ' ἀφθονίας. Ἀποδείξεις δὲ τούτου εἶνε ὅτι εἰς τὰς χώρας, ὁπόθεν μεταναστεύουσι πεισισότεροι, δὲν παρατηρεῖται σὺν τῷ χρόνῳ ἐλάττωσις ἐπακτινότητος πενίας. — Pas possible! ἀπῆντα τολμηρῶς ὁ Μασσαλιώτης. Prouvez-moi cela! Ἀλλ' οἱ Ἀργεντινοὶ μὲ τὴν διακρίνουσαν αὐτοὺς ἐτοιμότητα καὶ θαυμαστὴν μνήμην ἀνέφερον τὸ λεγόμενον παρὰ τοῦ Μάλθου, ὅτι καὶ κατὰ τὰ ἔτη τῆς μεγαλύτερης μεταναστευσέως ὁ λαὸς τῆς Ἀγγλίας δὲν ἀπῆλλασσε τῶν μαστιζουσῶν αὐτὸν ἀναγκῶν. — Malthus n'a pas dit cela! ἔλεγεν ὁ Μασσαλιώτης. — Πῶς! πῶς! Πλὴν αὐτὸς χωρὶς νὰ ἐπιμένῃ ἀλλὰ καὶ χωρὶς ν' ἀποσύρῃ τὴν γνώ-

μην του ἐξηκολούθει νὰ λαλῇ. — Ὁ Στούαρτ Μίλλ, ὑπελθὺς ἀντιλέγοντες, ἀπερρίθη ὅτι ἡ μεταναστεύσις δὲν αἶρει τὴν ἀνάγκην τῆς καταπολεμήσεως τῆς αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ. Συμφωνεῖτε ὅτι τὸ εἶπε; — Καὶ ὁ Μαρσαλιότης μετὰ παρησίας: — Pas précisément, messieurs. Σημειώσαντες δὲ ὅτι κινεῖται καὶ τὸν Στούαρτ Μίλλ ὅσον καὶ τὸν Μάλλον, καὶ ἐπέμειναν ἰσχυρογνώμονως ἐν τῷ μέσῳ τῶν γελοίων τῶν ἀντιλεγόντων καὶ τῶν ἄλλων, οἵτινες ἐνόουν τὸ ἀστεῖον τῆς θέσεώς του. Αὐτὸ ὑπῆρξε τὸ μόνον φαιδρὸν ἐπεισόδιον τοῦ προγεύματος. Ὁ συννεφώδης ὁρίζων, ἡ φαιά θάλασσα, ὁ καύσων, οἵτις ἤρχιζε νὰ καθιστᾷ στίλβοντα τὰ μέτωπα διὰ τοῦ ἰδρώτος, ἐκράτουν κλειστά ὅλα τὰ ἄλλα στήματα ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους. Μόνη ἡ ξυνή κυρία διετῆρει τὴν ὄψιν ὁροστεράν, γέουσα διπλοῦν συνεχῇ πίδακα λόγων εἰς τὸ οὐδ' τοῦ συζύγου, ὅστις ἐκάθητο ἐξ ἀριστερῶν καὶ τοῦ ἑξυφώνου, ὅστις ἐκάθητο ἐκ δεξιῶν αὐτῆς, ἱκετεύουσα δὲ ἐκ διαλειμμάτων μετὰ παρακλητικῶν βλέμμα τὸν ἀντικύ τῆς καθήμενον Τοσκάνον νὰ μὴ ζηλοτυπῇ διὰ τὴν νέαν αὐτῆς γνωριμίαν. Εἰς αὐτὴν ὠφείλετο ἡ πνοὴ τῆς φαιδρότητος, ἡ ζωογονήσασα τοὺς χασμωμένους ἐπὶ τοῦ κατα-

στρώματος ὁμίλου κατὰ τὴν σοδορὰν ὥραν τῆς πείσεως. Ἀπὸ στόματος εἰς στόμα μετεδίδετο ἀπλοῦς τις φράσις, ἀποδεικνύουσα πόσον ατελεῖς καὶ συγκεχυμέναι ἦσαν αἱ γεωγραφικαὶ ἰδέαι ὑπὸ τὴν ἰδιόρρυθμον ἐκείνην χροσόξανθον κόμην. Ὁ ἀργυραμοιβὸς συναντήσας αὐτὴν τῇ εἶπε: — Κυρία, σήμερον θὰ διέλθωμεν τὸν τροπικὸν τοῦ Καρκίνου. Αὐτὴ δὲ ἀπάντησε μετὰ φαιδρότητος: — ὦ! τέλος πάντων!... τοῦλάχιστον θὰ ἴδωμεν κατ' ἑνός τι!

Τὸ ἐπ' ἐμοὶ ὅμως ἀκόμη δὲν ἐνόουν πῶς ἔτο δυνατόν ν' ἀνιῇ τις ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου. Ἀπαναντίας μ' ἐφαιδρυνεν ἡ θεὰ τῶν ἀνιώντων διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, δι' ὃν εὐχαριστεῖται τις περισσότερον αἰσθανόμενος ἐκείνην ὕλην, εὐρισκόμενος ἐν τῷ μέσῳ ἀνθρώπων πασχόντων ἐκ ναυτίας. Τὴν ἡμέραν δ' ἐκείνην δὲν ἔτο δυνατόν νὰ λείψῃ τὸ τοιοῦτο θέαμα· μετὰ τῆς πρώτης καὶ τῆς τετάρτης μετὰ μεσημβρίαν ὥρας, τὸ ὅποιον εἶνε τὸ φαιδρύτερον διάστημα τῆς ἡμέρας, ἤρχιζαν νὰ βλέπω μερικὰ πρόσωπα, μερικὰς ὄψεις, αἵτινες ἐφαίνοντο ἀνήκουσαι οὐχὶ μόνον εἰς τελευτάς, ἀλλὰ καὶ τεταρταίους καὶ ἐτοίμους εἰς ἀποσύνθεσιν.

Ἐπεται τὸ τέλος

DE AMICIS

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟΝ ΤΟΥ ΜΑΓΟΥ

Υ π ο

ΑΝΔΡΕΟΥ ΔΩΡΗ

Συνέχεια Ἰδε σελ. 129

Κεφάλαιον Η.

Οἰκογενειακὴ παραδόσις

Ἀπλοῦν παραπέτασμα ἐχώριζε τὴ σπῆλαιον, ὅπου ὁ γηραιὸς Γουέβρος εἶχεν ὑποδεχθῇ τὸν Μαυρίκιον καὶ τὴν ἀδελφὴν του, ἀπὸ τῆς δευτέρας κρύπτης.

Κατ' ἀρχὰς εἰς τὸν εἰσερχόμενον ἡ ὥραία αἰθουσα ἐνεποίει τὴν ἐντύπωσιν χάους· πλὴν ἡ ἐταστική ἐπισκόπησις ἀνεκάλυπτε μετ' ὀλίγον ὅτι ἐνυπῆρχε μέθοδος ἐν τῇ ἀταξίᾳ ἐκείνῃ καὶ ὅτι ὑπὸ τὴν φαινομενικὴν σύγχυσιν ἀνελίσσεται ἡ ἄλυσις τῆς ἀνθρωπίνης σοφίας.

Ἄλλο ἔχνος πολυτελείας δὲν ἐφαίνετο ἐν τῇ κατοικίᾳ ταύτῃ εἰμὴ οἱ τάπητες, ἐν οἷς ἀπετυπούτο πᾶσα ἡ ἀσιατικὴ λαμπρὰ φαντασία ἡ θουμαστή ἔντασις τῶν χρωμάτων, ἡ φιλοκαλία τῆς διακοσμήσεως, χαρρακτηριστικὰ προνόμια τῶν φυλῶν, ἃς ἀποκαλοῦμεν ἡμεῖς οἱ πεπολιτισμένοι βαρβάρους. Κατ' ἀποστάσεις ἀνηγείρετο ἐπὶ βάθρου κορμὸς τις ἀρχαῖος, ἡ κεφαλὴ τις ἔχουσα ἐκρηκσιν μυστηριώδη, ἡ ἀγγελία ἔχουσα εὐχαρισμὸν καὶ ἀπείριτον τὴν σχέδιον.

Ὁ πάππος καὶ ἡ νεάνις εἰργάζοντο παρὰ μα-

κρὰν λιθίνην τράπεζαν, κατάφωτον ἐκ παραδόξων ἀντικειμένων, περιάπτων μετὰ καθυλαστικῶν σημείων, δακτυλίων συμβολικῶν, χειρογράφων ἐπὶ χάρτου κιτρινίσαντος, ἐκ τῆς πολυκαιρίας καὶ πεπληρωμένου διὰ γραφῆς ἐκ σφηνειδῶν χαρακτήρων. Εἰς τὰς ἐκ γοαντίου πλεονάδας τοῦ σπλαιίου εἶχον λαξευθῇ σκευοθήκαι, ἐρ' ὧν συνεσωρεύοντο φίλα, διυλιστήρια, χαλάναι, διαβήται, γνώμονες, πάντα τέλος τὰ ἐπιστημονικά, μαθηματικά καὶ μαγικά προσέτι ἐφόδια, οἷς ἐχρῶντο οἱ δύο Γουέβροι εἰς τὰς ἐργασίας των. Ὑπῆρχε πρὸς τοῦτοις ἐν κραινίον ἀνθρώπινον, εἰς κροκόδειλοι, εἰς πίθηκος, εἰς βόας τεταρχειούμενοι ὑπῆρχον καὶ ὅπλα φονικά, σπάθαι, ἐγγεῖριδιαι, βέλη, ἀκινάκαι. Ἐφαίνετο ὅτι εἶχον συναχθῇ ἐκεῖ λείψανα τῆς ἐπιστήμης πασῶν τῶν χρόνων καὶ δείγματα τῆς ἐαυτῶν τέχνης.

Ὑπὸ τὸν σωρὸν ἐκείνον τῶν ἀμύρρων καὶ κατ' ἐπιφάνειαν ἀνεν ἄξιας ἀντικειμένων ἐφαίνετο βαθμηδὴν προκύπτων ἐν σύστημα, μία ἰδέα ἐπικρατοῦσα ἐρ' ὅλων. Τὰ θαύσματα ἐκείνα τῶν ἀγγείων, οἱ παντοειδεῖς κορμοί, τὰ ὅπλα ἐκείνα, τὰ ὅσπερ, παρίστανον τὴν μακρὰν ἄλυσιν τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, ὧν ἡ μία ἄκρα ἐφθανε με-

χρὶ τῆς πρώτης ἀρχῆς τοῦ κόσμου, ἡ δ' ἑτέρα εὐρίσκατο εἰς χεῖρας τοῦ γηραιοῦ μάγου.

Ἀπὸ τινων στιγμῶν ὁ Γκουσά Νισιν εἶχεν ἀποθέσει τὸ βιβλίον καὶ μετὰ τὴν μέτωπον σιαπτικόν, μετὰ τὸ βλέμμα ἀπλάνες ἐροῦμβάζεν. Ἐξ ὅλης ἐκείνης τῆς κόνεως ὑπὸ τὸ ἀμυδρὸν φῶς τῆς λυχνίας ἀνηγείρετο ἐνώπιόν του πλῆθος μορφῶν καθ' ὁμαδας πυκνάς, κατὰ μυριάδας καὶ γενεάς. Δι' ἐνὸς εἰδώλου μετ' ἐπιμήκεις ἐξ ἀχάτου ὀφθαλμοῦ ἀνίστατο ἡ πολυάνθρωπος Ἰνδία μετ' ἀναρίθμητα αὐτῆς θρησκειώματα. Ἡ αἰνιγματώδης Αἴγυπτος ἀνύψου ἐπὶ τῶν ἡμῶν τὴν κεφαλὴν τῆς ὡσεὶ Σφίγγος, οἱ Φαραῶ αὐτόθι ἐχρησιμοποιοῦν ἔθνη ὁλόκληρα πρὸς ἀνέγερσιν ἐνὸς τάφου· ὁ Μωϋσῆς ὁδηγῶν τὸν λαὸν τῶν πιστῶν, διέσχίζε τὰ ὕδατα καὶ ἐλάλει ἀντιμέτωπος πρὸς τὴν θεότητα. Ζωφρὸν καὶ εὐχαρὶ ἐκ μαρμαίρου ἀγαλμάτιον ἀνεκάλει εἰς τὴν μνήμην τοὺς θελατικούς μύθους καὶ τὴν ἔνθεον μεγαλοφυίαν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, ἐγγύς δὲ αὐτοῦ Σινικὸν ἄγαλμα μετὰ ἄτεχνα μέλη του ἀντεπροσώπευε τὴν ποικίλην ἀσχημίαν, τὸν μυστηριώδη τοῦτον κλάδον τῆς τέχνης. Προτομὴ εὐγενούς πατρικίας ὑπεμύνησκε τὴν Ῥώμην τῶν αὐτοκρατόρων, τοὺς θριάμβους, τοὺς ὑπάτους καὶ τοὺς προπορευομένους αὐτῶν ραβδούχους, μία δὲ κεφαλὴ μάρτυρος παρθένου τοῦ καταδιωγμοῦ καὶ τὰς κατακόμβας. Ἀκολούθως παρήλυνον αἱ ἐπιδρομαὶ τῶν βερβάρων. Ὑπὸ παλαιὰν δαμασκηνὴν καὶ ἄχρηστον πλέον πανοπλίαν ὠρῶντο ἡ ἐποχὴ τῶν ἱπποτῶν. Διὰ τινων κοσμημάτων τοῦ Κελλίνῃ ἐφαίνετο διατεκταζομένη ἡ μακρὰ νύξ τοῦ Μεσαίωνα καὶ ἡ Ἀναγέννησις ἔτεινε τὴν χεῖρα πρὸς τὸν νεώτερον κόσμον.

Ἡ Λεῖλὰ κύπτουσα ἐπὶ χειρογράφου ἐκ περιγαμνῆς κατεγίνετο ν' ἀντιγράψῃ περικοπὴν τινα σοφῆν, δὲν εἶχε δὲ παρατηρήσει ὅτι ὁ γέρον ἀπὸ τινων στιγμῶν προσήλου ἐπ' αὐτῆς τὸ σκεπτικὸν τοῦ βλέμματος.

— Λεῖλὰ! εἶπε τέλος σοβαρῶς.

Ἡ νεάνις ἀνύψωσε τὴν κεφαλὴν.

— Πάτερ; ἀνέκραξεν.

— Ἄρρησε αὐτὰ ὅπου γράφεις, κόρη μου. Ἐγὼ νὰ σοῦ ὁμιλήσω.

Ἡ Λεῖλὰ πλησιάζουσα ἐκάθησε παρὰ τοῦς πόδας τοῦ πάππου τῆς, μετὰ βλέμματος δὲ ἐκφράζοντος στοργὴν ἅμα καὶ σέβας ἀνέμενε νὰ τῆς ὁμιλήσῃ.

— Λεῖλὰ, εἶπεν ὁ Γκουσά Νισιν, ἤρχισες νὰ αἰσθάνεσαι ἀγάπην πρὸς τοὺς ξένους ἐκείνους, τοὺς Φράγκους;

— ὦ! εἶπεν ἡ Λεῖλὰ, τῆς ὁποίας οἱ ὀφθαλμοὶ ἐλαμψαν καὶ αἱ παρειαὶ ποθήσαν, ἀγαπῶ ἐξ ὅλης καρδίας τὴν νεαρὰν Γαλλίδα Αἰκατερίνην.

!... Καὶ αὐτὴ ἐπίσης μετ' ἀγάπης, πάτερ μου!... Συγκατατίθεται νὰ με ἀποκαλῇ φίλην τῆς.

— Τί εἶν' αὐτὸ ὅπου λέγεις; εἶπεν ὁ γέρον μετ' ἐπαρσεως. Μάθε, κόρη μου, ὅτι σὺ τιμᾷς τὴν ξένην ἐκείνην ἀπονέμουσα εἰς αὐτὴν τὴν φιλίαν σου.

— ὦ, πάτερ μου!... σὺ εἶσαι σεβάσμιος ὡς ἐκ τῶν γνώσεών σου, τῆς μεγάλης σου ηλικίας καὶ τῶν ἀρετῶν σου... Ἀλλ' ἐγὼ ἡ πτωχὴ νεάνις τί εἶμαι, διὰ νὰ κατέχωμαι ἀπὸ τόσην ἀλαζονείαν; Δὲν ἐνθ' μεῖσαι πόσον περιφρονητικῶς φέρονται πρὸς ἡμᾶς αἱ γυναῖκες τοῦ Ἰράν; Ἐνόμιζα ὅτι ἡ νέα Φράγκισσα ἦτο εὐγενὴς καὶ γενναία συμπεριφερομένη πρὸς ἐμὲ ὡς πρὸς ἴσην.... Πρέπει νὰ ὁμολογήσῃς, πάτερ μου, ὅτι οἱ ξένοι ἐκείνοι εἶνε πλὴν ἀβρόφρονες καὶ δὲν πρέπει νὰ λέγῃς, ὅτι ἐγὼ τιμῶ τὴν Αἰκατερίνην Κερδὶκ ἀγαπῶσα αὐτὴν!... Δὲν ἐννοῶ τοὺς λόγους σου καὶ μοῦ προξενοῦν λύπην.

— Κόρη μου, εἶπεν ὁ Γουέβρος μετ' ὀνύχῃ ἐπισημοτέρῃ, ἔτι, ἤλθεν ὁ καιρὸς νὰ σοῦ ἀνακοινώσω σπουδαῖα οἰκογενειακὰ ἀπόρητα. Ἐφθασες εἰς τὴν ηλικίαν τῆς ἐγεμνῆς, προσπαθήσας δὲ νὰ ἐνδυναμώσῃς δι' ἐμφορῆς μαθήσεως τὸν νοῦν, τὸν ὅποιον ἡ φύσις διανέμει μετὰ τόσην φειδῶ εἰς τὸ ἀτελεῖς φύλόν σας. ὦς πρὸς τὴν ἀδυναμίαν τῆς καρδίας, ἥτις, εἶνε ἔμφωτος εἰς τὴν γυνικεῖαν φύσιν, ἂν μετέχῃς καὶ σὺ αὐτῆς, δὲν εὐθύνεσαι καὶ θὰ ἦτο ἄδικον νὰ σὲ ἐπιπλήξω δι' αὐτὴν.

— Πάτερ, εἶπεν ἡ Λεῖλὰ, δὲν προσεπάθησα πάντοτε πάσῃ δυνάμει ν' ἀναπληρώσω τὸν νοῦν, τὸν ὅποιον τοιοῦτον ἐθρήνησας;

— Προσεπάθησες;... ἐπανέλαθεν ὁ γηραιὸς Γουέβρος μὲν κατὰστέλλων τὴν ἀταραξίαν του. Τί σημαίνει ἂν προσεπάθησες; Δὲν ἠδύνασο νὰ τὸν ἀναπληρώσῃς καὶ δὲν τὸν ἀνεπλήρωσες. Μήπως ἡ ἀδύνατος κεφαλὴ νεανίδος εἶνε ἱκανὴ νὰ περιλάβῃ τὰ μεγάλα σχέδια, τοὺς ἀρηρημένους ὑπολογισμούς, τὰς ἀποκρύφους ἐπιστάμας, τὸ ὑπέρογκον βάρος τῆς ἱερᾶς παρακαταθήκης, ἃτινα μόνις ὁ νοῦς τοῦ ἀδελφοῦ δύναται νὰ περιλάβῃ;... Ὅχι! σεῖς ἐπλάσθητε διὰ νὰ ἐπιτηρῇτε τὴν οἰκικὴν ἐστὶν καὶ διὰ νὰ λικνίζετε τὰ τέκνα μας ἐπὶ τῶν γονάτων σας. Μὴ ἀποβλέπετε, ἀθελὴν πλάσματα, εἰς θέσιν ἀνωτέρων ὁμῶν.

— Ἡ μόνη μου φιλοδοξία εἶνε νὰ σ' εὐχαριστῶ καὶ πάντοτε περιωρίσθην νὰ σὲ ὑπακούω, εἶπεν ἡ Λεῖλὰ μετὰ ταπεινοφροσύνης.

— Δὲν ἔχω παράπονον κατὰ σοῦ, Λεῖλὰ, εἶπεν ὁ πατριάρχης καθιστάμενος προσηνέστερος. ὦς νεάνις δὲν εἶσαι οὔτε μωρὰ, οὔτε ἀμαθὴς, οὔτε ματαιόδοξος. Δὲν καταγορῶ σέ, ἀλλὰ τὴν σκληρὰν τύχην. Διὰ τὴν ἀρετὴν ἐπέτρεψεν ὅπως ἐπὶ αἰῶνας ὁλοκλήρους ἡ γενεὰ μας συνεγίσθῃ ἀπὸ ἄρρενος εἰς ἄρρενα, ὁ Κύριος τῆς ζωῆς ἠθέλησε νὰ λήξῃ αὕτη διὰ μίαν εἰς μίαν νεανίδα;... Μίθρα!

τὰ κρίματά σου εἶνε ἀληθῶς μυστηριώδη καὶ ἀνεξερευνήτα!

Ὁ γηραιὸς Γουέβρος μὲ ἦθος καταβεβλημένον ἀρῆκε νὰ ἐπικρατήσει ἡ πολιὰ κεφαλή του καὶ ἐβουβίσθη εἰς βαθεῖαν ῥέμβην. Ἡ νεάνη, σεβομένη τὴν θλίψιν του εἰσέγα.

— Ἀς ὑποταχθῶμεν εἰς τὸ ἀναπόφευκτον, εἶπε τέλος, καὶ ἄς ἐκτελέσωμεν τὸ καθήκον μας μέχρι τέλους!

Λεῖλα! πρέπει νὰ μάθης πάλαι εὐθὺς βαρύνουσι τοὺς ἀσθενεῖς σου ὤμους. Μάθε ὅτι εἶσαι ὁ τελευταῖος βλαστὸς τῆς ἐνδοξοτάτης τῶν οἰκογενειῶν, ὅσαι ὑπῆρξαν ποτε ὑπὸ τὸν Ἥλιον. Καὶ εἶπα καλῶς ὑπὸ τὸν Ἥλιον, τὸν εὐγενῆ ἡμῶν θεόν, τὸν πατέρα, τὸν δοτῆρα παντός ἀγαθοῦ, παντός πλούτου, τῆς ζωῆς αὐτῆς... Ἐκλεγεθεῖτα μεταξὺ μυρίων ἄλλων, ὅπως ἐξασκῇ τὴν σθένος πύξιν πάσης ἄλλης ἱερωσύνης, ἡ οἰκογενεὶά μας ἦτο ἐπιφορτισμένη πρὸ αἰώνων νὰ καταθέτῃ παρὰ τοὺς πόδας τοῦ θεοῦ Μίθρα τὴν λατρείαν τῶν πιστῶν του, ταῦτοχρόνως δὲ ἦτο ὁ θεματοφύλαξ τῆς ἐπιστήμης, ἥτις ἦτο ὁ ἀποκλειστικὸς κληρὸς τῶν ἐκλεκτῶν. Ἀστρονόμοι, φιλόσοφοι, γόητες, ἔμποροι, πολιτικοί, ἱστοριογράφοι, παιδευμένοι ὄντες οἱ μάγοι, ἦσαν κάτοχοι τῆς παγκοσμίου σοφίας ἀπὸ κοσμογονίας, ἀενάως δὲ ἐπολλαπλασίαζον τὸν θησαυρὸν τοῦτον καὶ τὸν μετέδιδον εὐλαβῶς πρὸς τοὺς ἀπογόνους τῶν.

Ἐπὶ πολλὸν χρόνον οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Ζωροάστρου ἐζησαν τιμώμενοι, ἰσχυροί, τριτάτοι. Ἀκολούθως ἦλθον αἱ πονηραὶ ἡμέραι τῆς παρακμῆς καὶ τοῦ διωγμοῦ. Ἡ καταστροφή ἐπῆλθε. Τέλος πάντων, κόρη μου, βλέπεις ποῖα εἶνε ἡ τύχη τῶν τελευταίων ἀντιπροσώπων τόσοι σεβαστῆς οἰκογενεῖας. Μισοῦμενοι, περιφρονοῦμενοι ὑπ' ὧν, καταδεδεικκαμένοι εἰς ἄδικον ἐξοστρακισμόν, καταφυγόντες εἰς τὰ βόθρα τῶν σπηλαίων, ραινομέθη ἡττημένοι καὶ οἱ ἐχθροὶ μας νομίζουν ὅτι κατέστησαν ὅλως ἀνισχύρους τοὺς ἄλλοτε τόσοι ὑπερηφάνους μάγοι... Ἀγνοοῦσιν οἱ ἀμαθεῖς ὅτι κρατοῦμεν διὰ χειρὸς στερεᾶς τὸν διπλοῦν ἡμῶν θησαυρὸν, τὸν τῆς ἐπιστήμης, ἀναλλοιώτως μεταβιβασθέντα ἀπὸ πατρὸς εἰς υἱόν, καὶ τὸν τοῦ πλούτου. Φθαρτὴν μὲν, ἀλλ' ἀνγκυλῶν εἰς ἐκείνους, οἵτινες δημιουργοῦσι καὶ καταλύουσι τὰ κράτη...

— Πῶς, πάτερ μου!... Σὺ, ὅστις ζῆς σχεδὸν ἐν πτωχείᾳ, ὅστις θὰ ἐστερεῖται καὶ τοῦ ἀναγκαίου ἂν δὲν ἐπαγρύπνου, εἶσαι πλούσιος; εἶπεν ἡ Λεῖλα μετ' ἐκπλήξεως.

— Περὶ τούτου πρέπει νὰ ἐξηγηθῶ. Εἶναι μόνον θεματοφύλαξ ἡμιλήτου θησαυροῦ δὲν εἶνε ἰδικός μου...

... Τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ἡ μεγάλη μάστιξ τῆς Εἰμαρμένης, Ἀλέξανδρος ὁ υἱὸς τοῦ Διὸς, διῆλθε τὸν κόσμον καὶ καθυπέταξε τοὺς πάντας

ὑπὸ τὰ ὄπλα του, τὰ Ἐκβάτανα, ἡ βασιλεὺς τῆς Ἀσίας, ἐρημίζοντο εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην διὰ τὰ πλοῦτη τῶν, τὰ φῶτά των, τὰς τέχνας των, τὴν πολυτέλειάν των. Μεταξὺ ὧν τῶν μνημείων τῶν μαρτυρούντων περὶ τῆς λαμπρότητός των διέπρεπον ἰδίως ὁ ναὸς τοῦ Ἥλιου, ἡμεῖς δὲ — οἱ πρόγονοί μου καὶ οἱ ἰδικοί σου — ἤμεθα οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ.

Παραισίσθη ὁ νικητὴς αὐθαδῶς ζητῶν τὸν φόρον τῆς ὑποταγῆς. Ὁ ἱερωστὴς καὶ ἡ στραγὴ τὸν συνώδουν ἐδέχθη νὰ ὑποταχθῶσι. Μετὰ τὸ μέτωπον ταπεινωμένον, μὲ ὀφθαλμοὺς δακρυσταγῆς, παρέδωκεν πρὸς τὸν ἀγέροντα κατακτητὴν τὰς κλεῖς τοῦ ὑπογείου, ἐνθα ἐκρύπτετο ὁ θησαυρὸς τοῦ ναοῦ τοῦ Μίθρα. Λίθος πολύτιμος καὶ κοσμήματα ἀνεκτίμητα, πλούσια ἐνδύματα ἐκ πορφύρας ἢ ἐκ μετὰξ, ἀργεῖα τιμαλφῆ, ἀρώματα καὶ ἀρωματικά εἶδη σπάνια, χρυσὸς καὶ ἄργυρος εἰς νομίσματα ἢ εἰς μέταλλον, τὰ πάντα ἀρέθισαν ἔρμαιον τῆς πλεονεξίας τῶν στρατιωτῶν, μεθυσθέντων ἐκ τοῦ οἴνου καὶ ἐκ τῆς νίκης.

Ὁ ἀναιδὴς Ἑρμιστῶν, τὸ εἶδωλον τοῦ κυρίου του, ἔλαβε τὴν μερίδα τοῦ λέοντος, διὰ νὰ τὴν ῥίψῃ καὶ αὐτὸς βροχὴν εἰς τοὺς εὐνοομένους του. (Μετ' ὀλίγον τὰ Ἐκβάτανα ἐμελλον νὰ ἴδωσι τὴν κηδεῖαν του, ἁγίαν ἡμιθέου!) Οἱ ἱερεῖς τοῦ Ἥλιου ἐκάλυψαν τὸ πρόσωπον ἐκ τοῦ πένθους καὶ ὁ ξένος ἐγκατεστάθη εἰς τὴν πατρίδα μας.

— Θλιβερόν, θλιβερόν!... εἶπε στεναζούσα ἡ Λεῖλα.

— Δὲν τὰ ἤρπασαν ὅμως ὅλα! ἐξηκολούθησεν ὁ γηραιὸς Γουέβρος μὲ ἐκφρασιν θριαμβοῦ μόλις συνεχομένην. Δὲν ἦσαν ἐπὶ ματαίῳ οἱ μάγοι κάτοχοι τῆς σοφίας καὶ τῆς φρονήσεως ἀπ' αἰώνων. Πράγματι τὰ συληθέντα ὑπὸ τῶν νικητῶν ἦσαν μηδὲν ἀπέναντι ἐκείνων, τὰ ὅποια ἀπέκρυψαν ἀπὸ τὴν ἀκόρεστον αὐτῶν ἀπλησίαν.

— Δόξαν νὰ ἔχῃ ὁ Μίθρας!... Ἀλλὰ πῶς ἡδυνήθησαν ν' ἀποκρύψωσιν ἀπὸ τὸ ἀπληστον ὅμμα τῶν νικητῶν τοιοῦτους θησαυροὺς;

Ἐδίδασκε τὸν πατέρα μου, ὅτι ὁ χάρις, ἡ συναλλαγμικὴ, τὸ μέσον τῆς εὐκόλου μεταφορᾶς χρηματικῶν ποσῶν δὲν ὑπῆρχε κατὰ τὴν ἀπομεμακρυσμένην ἐκείνην ἐποχὴν.

— Κάτωθι τοῦ ὑπογείου, εἰς τὸ ὅποιον εἰσῆλθον τὸν ἐπιδρομέαν, ὑπῆρχε — καὶ ὑπάρχει ἀκόμη — μέγαρον εὐρυχωρότερον, κάλλιον ὠκοδομημένον καὶ πλουσιώτερον πρὸ πάντων ἀπὸ τὸν περίσχημον ναὸν τοῦ Μίθρα. Αἱ κρύπτει αὐταὶ ἐδρίων θησαυρῶν ἐκ τῶν προσπερασμένων πρὸ αἰώνων ἐκ τῆς ἐλευθεριότητος τῶν πιστῶν. Ὡς ἐκ τῆς βαθείας αὐτῶν γνώσεως τοῦ παρελθόντος, ἐξ ἧς προέρχεται καὶ ἡ γνώσις τοῦ μέλλοντος, οἱ μάγοι εἶχον ἀπὸ καιροῦ προῖδει τίνα πειρασμὸν ἡδύνατο νὰ προκαλέσῃ ἡ συσσώρευσις ἐκείνη τοῦ

πλούτου εἰς τὴν ἀνθρωπίνην πλεονεξίαν, πονηροὶ δὲ ὅσον καὶ ἔμπροσθεν, ἐπεισέστη τὸ καλλίτερον μέσον ὅπως ἐξαπατήσωσι τὴν πλεονεξίαν ταύτην, δηλαδὴ ν' ἀρήτωσι φανερὸν μέρος τοῦ θησαυροῦ ἀκετὰ πλούσιον, ὅπως ἀποπληρώσωσι τοὺς ἐπιδρομαίς, νὰ κρύψωσι δὲ ἐντὸς ὑπογείου μεγάρου, κατασκευασθέντος ὑπὸ ἐργατῶν, ὧν τὴν ἐχεμύθειαν ἐδέχμενον ὅρκοι φοβεροὶ, τοὺς ἀληθεῖς καὶ ἀμετρήτους θησαυροὺς τῆς τάξεώς μας.

— Θυμασθία πρόνοια! εἶπεν ἡ Λεῖλα.

— Ναί, ἀλλ' ὅπως συμβαίνει συχνάκις εἰς τὰς ἀνθρωπίνους ὑποθέσεις, ἡ πολλὴ προφύλαξις δύναται νὰ βλάψῃ.

Τὸ μυστικὸν μεταδοθὲν ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν διατηρήθη ἀθικτον ἐπὶ αἰῶνας. Ἐξ ὧν τῶν ἀπογόνων τῶν μάγων μόνος ὁ ἀρχηγός, ὁ μαγὸς Ἱερεὺς, ὁ ἄριστος κατ' ἀρειογονίαν ἀντιπρόσωπος τοῦ πρώτου μοσδὸ (ιερέως) τοῦ Μίθρα, ἐδικαιοῦτο νὰ κατέχῃ αὐτό. Ὅτε ὁ διάδοχος ἐπιμελῶς διδάσκει πάσας τὰς ἐπιστήμας καθίστατο ἐνῆλιξ καὶ ἐκρίνετο ἄξιος μυστικῶς, περιεβάλλετο τὸ ἱερατικὸν ἀξίωμα καὶ ταῦτοχρόνως ἀνεκινουτο αὐτῷ ἐν μέρει τὸ μυστικόν. Κατὰ τὴν στιγμήν τοῦ θανάτου ὁ πατὴρ ἀπεκάλυπτεν εἰς τὸν υἱόν του τὸν τόπον, ἐνθα εὕρισκετο ὁ θησαυρὸς καὶ τὰ μέσα ὅπως θύγῃ μέχρι αὐτοῦ.

Ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἡ πατρίστις διατηρήθη, χωρὶς οὐδὲν ἐξ αὐτῆς νὰ περικέλυ εἰς γνώσιν τῶν ἀμνηστῶν. Αἱ δὲ ναστεῖαι παρήγοντο. Ἡ παλαιὰ κληρονομία τοῦ Κόρου, τὸ ἀπέραντον κράτος τοῦ Ἀλεξάνδρου, διανεμήθη, χωρισθὲν, ἀσπασθὲν κατὰ ῥάκη, περιήρατο ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα. Τοὺς Σελευκίδας διεδέχθησαν οἱ Πάρθοι, οἱ Ἀρᾶες, οἱ Μογγόλοι, οἱ Γούρκοι...

Ἡ Μικρὰ Ἀσία, ἡ θελατικὴ γῶρα, ἡ κοιτὴς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ὅπου ἐτέθη ἡ Ἐδέμ, ὅπου ὁ ἀνθρώπος ἐχαίρεισε διὰ πρώτην φοράν τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ κόσμου, τὸν θεῖον Μίθραν, ἡ γῆ, ἥτις εἶδεν ἀκμάζοντα τὸ Διὸν καὶ τὴν Τύρον, τὸν Ὀμηρον καὶ τὸν Ὀμηρὸν, ὅλην τὴν χάριν καὶ ὅλην τὴν δύνανται τοῦ ἀρχαίου κόσμου, διαρπαγίσαν, δολωθίσαν ὑπὸ βαρβάρων ὀρδῶν ἐκαλύφθη ἀπὸ ἐρείπια καὶ τέλος ἐγένετο λεία τῶν Τούρκων. Καὶ ἐκεῖ ὅπου τὸ ἀρχαῖον ἔνομα διεσώθη, καὶ εἰς αὐτὴ τὴν Φαρσιστάν, αἱ ἄλλοτε ἀκμάζουσαι πόλεις ἐπεσον μία πρὸς μίαν, ἐκεῖ δὲ ὅπου ἀντήχουν πρότερον οἱ φαιδροὶ κρότοι τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, δὲν ἠκούετο πλέον εἰμὴ ἡ πένθιμος κραυγὴ τῆς γλαυκῆς καὶ τοῦ θανάτου. Ὑπὸ τὴν ἐπῆρειαν τοῦ ὕδατος, τῶν ἀνέμων, τοῦ πυρός, οἱ τοῖχοι ἐρημνίσθησαν, αἱ στέγαι ἐρράγησαν, τὸ γῶμα εἰσεχώρησεν εἰς ὅλα τὰ ῥήματα, συνσπυρίθη καὶ ἐκάλυψε μὲ μονότονον πέπλον ὅ,τι ποτὶ ὀλίγον ἦτο ἀγέροντα μνηστῶν. Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ τύχη τῆς βασιλικῆς μας πόλεως τῶν Ἐκβατάνων! Μερικοὶ σωροὶ χύματος μόνον δει-

κνύουσι σήμερον τὴν θέσιν τῆς ἄλλοτε βασιλίδος τῶν πόλεων.

— Μόλις τις δύναιται νὰ πιστεῖσθαι τοιαύτας μεταβολάς! ἐψήφισαν ἡ Λεῖλα.

— Ὁ Ἰσλαμισμὸς ἀντικατέστησεν ἐν Ἰράν τὴν λατρείαν τοῦ Ἥλιου.

Ἀπογυμνωθεὶς ἐκ τοῦ βαθμοῦ του, ἐκ τῶν τιμῶν του, ἐκ τῶν αγαθῶν του ὁ Γουέβρος, ἀποσυρθεὶς κατὰ μέρος, ἐδίδεκε τὴν πτώσιν τῶν κρατῶν, στερεῶς δὲ ἐμμένων εἰς τὰς δοξασίας του καὶ πεποιθὼς εἰς τὴν μέλλουσαν ἐκλαμπρον αὐτοῦ τύχην ἀνέμενε τὴν στιγμήν, καθ' ἣν θὰ ἡδύνατο ὁ Μίθρας ν' ἀποδώσῃ εἰς τοὺς πιστοὺς τῶν τὴν ἀρχαίαν τὴν εὐκλειαν. Πῶς νὰ πιστεύσωσιν ὅτι μετὰ τοσούτους αἰῶνας ἀδιακόπου κατοχῆς καὶ διαφυλάξεως τὸ μυστικὸν θὰ διέφρουγεν ἡμέραν τινὰ ἐκ τῶν χειρῶν μας!..

— Ὁ Μίθρας νὰ μὰς προστατεύῃ!... τί ἐννοεῖς, πάτερ μου;

— Κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς βασιλείας τοῦ Φεθ-Ἀλῆ-Σάχ, παρῆλθον ἔκτοτε πολλὰ ἔτη, ἐγὼ ἐταξείδευον, ὅτε αἰρῆνης κατεπειγόντως προσεκήρυχεν παρὰ τοῦ ἐπιθανάτου πατρός μου. Πρὶν ἐκπνεῖσθαι ὁ προσβύτης κατὰ τὸ πρὸ χυνημονεύτων χρόνων ἐπικρατοῦν εἶμιον τῆς οἰκογενεῖας μας ἤθελε νὰ μοι ἐμπιστευθῇ νῆμα τοῦ ἀγῶνός μου, τὰς ἀκριβεῖς ὑστάτας ἐνδείξεις, δι' ὧν ἡδύνατο νὰ εἰσχωρήσω εἰς τὸ μυστηριώδες μέγαρον, τοῦ ὁποῦ ἐπρόκειτο νὰ γείνω ὁ φύλαξ. Ἀπὸ τοῦ βόθρου τῆς Χαλδικίας, ὅπου εἶχα μεταβῆ κατὰ διαταγὴν τῶν γονέων μου πρὸς ἀναζήτησιν συζύγου, ἐπανέκαμψα ἐν σπουδῇ. Ἀλλὰ μάτην!.. ἦτο πολὺ ἀργά!

Ὁ πατὴρ μου εἶχε παραδώσει τὸ πνεῦμα ἀποκομίζων μεθ' ἐκείνου εἰς τὸ βασιλεῖον τῶν νεκρῶν τὸ μυστικόν, τὸ ἐπὶ τοσούτους αἰῶνας διατηρηθὲν μεταξὺ τῶν ζώντων.

— Θεέ μου!... Καὶ δι' οὐδενὸς μέσου δὲν ἡδυνήθης νὰ τὸ ἀνακτήσῃς;

— Εἰς μάτην ἀνεζήτησα δι' ὅλης μου τῆς ζωῆς. Κατέτριψα τὰς ἡμέρας μου. Εἰς αὐτάς τὰς συμφορὰς ἄλλως τε ἐμελλον νὰ προστεθῶσι καὶ ἄλλαι. Ἡ συμφορὰ ποτὲ δὲν ἐρχεται μόνη, λέγει ἡ παροιμία. Εἶδα ὑνῆσκοντα ἐν πρὸς ἐν τὰ τέκνα μου ἐν τρυφερᾷ ἡλικίᾳ. Τὸ τελευταῖον, τὸ ὅποιον ἦτο ὁ πατὴρ σου, ἐφθασε μέχρι τῆς ἀνδρικῆς ἡλικίας ἀλλ' ἀπέθανε, καθὼς γνωρίζεις, πρὶν ἢ εὖ, τὸ μόνον τέκνον του, ἀνοίξῃς τοὺς ὀφθαλμούς σου εἰς τὸ φῶς τοῦ θεοῦ Μίθρα. Μὲ πόσων ἀγωνίων προσεδόκατο ἡ εἰς τὸν κόσμον ἐλευσίς σου!... Ἀλλ' οἷα ἀπογοήτευσις μὰς ἀνέμενε! Πόσα πικράπον ἐξέφραξεν ἡ μήτηρ σου!.. μετ' ὀλίγον ἀπῆλθεν εἰς τὴν χώραν τῶν σκιῶν μετὰ τὴν λύπην ὅτι ἐγέννησε θυγατέρα!

— Πάτερ μου, συγχώρησέ με!

— Τὸ θέλημα τοῦ Μίθρα, ἔστω εὐλογητόν!

Πρέπει τις νά κύπτει πρὸ τῶν ἀποφάσεων του καὶ χωρὶς νά τὰς ἐννοῇ καὶ νά βαδίζῃ εὐταθῶς, ἔστω καὶ ἂν ἡ καρδία του διεσχίζετο. Ἡ εὐθεία γραμμὴ ἔληξε· θὰ ἐμπυτευόμεν τὸ ἀσθενὲς κλαδίον, ὅπερ μᾶς ἀπομένει, ἐπὶ ἐτέρου κλωνίος τοῦ οικογενειακοῦ δένδρου. Μετ' ὀλίγον θὰ σὲ νυμφεύσω μὲ ἓνα τῶν ἐξαδέλφων σου· κατὰ τὴν ὥραν τοῦ θανάτου μου θ' ἀκούσῃς ἐκ τοῦ στόματός μου τὰς ὑστάτας πληροφορίας, ἃς γνωρίζω· καὶ σὺ πάλιν θὰ παραδώσῃς εἰς τὸν πρωτότοκον υἱόν σου τὴν παρκαταθήκην, ἣν θὰ σοὶ ἐμπιστευθῶ.

— Ἀλλ' αὐτὸ τὸ μυστικόν, πάτερ μου, δὲν ἔγεινεν ἀνωφελὲς πλὴν, ἀφοῦ τὸ νῆμα ἐξέφυγεν ἀπὸ τὰς χεῖράς σου ;

— Δὲν ἀπηλπίσθην ἀκόμη ἀπὸ τὴν ιδέαν τοῦ νὰ τὸ ἐπανεύρω· δὲν θὰ παρκατηθῶ τῆς ιδέας ταύτης μέχρι τῆς τελευταίας μου πνοῆς, εἶπεν ὁ γηραιὸς Γουέθρος μετὰ ζέσεως ἀγρίας. Ἔχω περὶ τοῦ τόπου, ἐνθα κεῖται ὁ εὐρύς ὑπόγειος ναὸς, πληροφορίας ἀρκετὰ ἀκριβεῖς· ἡ μόνη δυσκολία, τὸ ἀδύνατον μέγρι τοῦδε, ἦτο ν' ἀνευρεθῇ ἡ εἰσόδος του· αὕτη δὲ εἶνε ἡ ὑστάτη ἀνακοίνωσις, ἣν οἱ πατέρες μας ἐφύλακσον διὰ τὴν στιγμὴν τοῦ θανάτου των. Ἀλλὰ, καὶ ἰδοὺ φθάνω εἰς τὸν σκοπὸν τῆς συνδιαλέξεώς μας, κόρη μου, ἡ ἔλευσις τῶν Φράγκων, αἱ γνώσεις τοῦ νέου ἐπιστήμονος, οἱ πόροι του, ἡ δευδερκέα του, ἡ ἀδάμακτος ἐνεργητικότης του ἐγέννησεν εἰς τὴν καταπεπονημένην ψυχὴν μου βλαστὸν νέας ἐλπίδος. Ὅλας ταύτας τὰς δυνάμεις ἀπεφάσιμα νὰ χρησιμοποιοῦμαι διὰ νὰ φθάσω μέγρι τοῦ ὑπογείου.

— Πῶς, πάτερ μου ! σκέπτεσαι νὰ τοὺς καταστήσῃς κοινωνοὺς τοῦ μυστικοῦ σου ; ἠρώτησεν ἡ Λεῖλὰ ἐλθαμβος.

— Ὁ Μίθρας νὰ μὲ φυλάξῃ !... τί λέγεις, κόρη μου ;... Αὐτοὶ εἶνε οἱ βραχίονες, καὶ ἐγὼ θὰ εἶμαι ἡ κεφαλή. Αὐτοὶ θὰ χαράξῃ τὴν ὁδόν, καὶ ἐγὼ θὰ εἰσελθῶ εἰς τὸ ἄδυτον.

— Πλὴν, εἶπεν ἡ Λεῖλὰ μετὰ δισταγμοῦ, τὸ τοιοῦτον δὲν εἶνε ἀπάτη ;

— Ποσῶς. Μήπως ὁ νέος ξένος ἔχῃ κανὲν δικαίωμα νὰ μάθῃ τὰ μυστικά μας ; Προσθέτω δὲ ἐπὶ πλέον· δὲν εἶνε τολμηρὸν ἔργον ἐκ μέρους τῶν Φράγκων αὐτῶν καὶ ἄξιον τιμωρίας νὰ θέλωσιν ὅπως ἐπιθέσωσι τὴν χεῖρα ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς ἱερᾶς μας πόλεως ; Τοῦ ἀρίνου ὅμως ταῦτα. Ἀς παρλάβῃ τὰ ἐπὶ τὰ τέλεια, τὰ βεβαμμένα διὰ τῶν χρημάτων τοῦ ἡλιακοῦ πρίσματος, συμβόλου παν ὅς φωτός. Ἀς ἀποκομίσῃ λίθον πρὸς λίθον τὰ ἀνάτορα, εἰς τὰ ὅποια κατόικησαν οἱ Δελφίνοι, ὁ Κουζάρης, ὁ Ἀστράγης, ὁ Καμβόσης, ἡ Μαυδάνη, ὁ Κύρος... τὴν αἰλουσαν τοῦ συμποσίου, ὅπου ὁ πάππος ἤκουσεν ἐκπερόμενον ἀπὸ τὰ χεῖλη τοῦ ἐξόχου παιδίου μάθημα ἐγκρατείας. Ἐγὼ κρατῶ δι' ἐμὲ τὴν εἰσόδον τοῦ ὑπογείου. Κατὰ τὴν στιγμὴν τοῦ θανάτου σου θὰ

ὑποδείξῃς καὶ σὺ τὴν εἰσόδον πρὸς τὸν υἱόν σου· καὶ αὐτὸς ὁ σύζυγός σου οὐδέποτε πρέπει νὰ τὴν μάθῃ.

Βλέπεις, κόρη μου, πόσον ὑψηλὰ καθήκοντα εἶνε τὰ ἰδικά μας καὶ ποῖαι εὐθύναι εἶνε αἱ ἰδικαὶ σοῦ ! Βλέπεις ἂν εἶχα δίκαιον νὰ σοὺ λέγω, ὅτι μεταξὺ σοῦ καὶ τῶν Φράγκων ἡ ἀπόστασις εἶνε ἀνυπερβλήτος. Αἱ περιστάσεις μᾶς ἀναγκάζουσι νὰ καταστήσωμεν τὸν νεαρὸν ξένον ὄργανόν μας, ἀλλὰ ἴσον μας ποτέ !

— Πάτερ μου εἶπεν ἡ Λεῖλὰ, τὸ πεπονημένον μου εἶνε ἐποχθὲς καὶ οἱ λόγοι σου πικροί.

Ἔπεται συνέχεια

χ.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΖΕΪΜΠΕΚΙΔΕΣ

Ἀναγινώσκων τὸ ὑπ' ἀριθ. 16 καὶ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21 Ἀπριλίου ἐ.ε. φυλλάδιον τῆς Ἑστίας, καὶ ἰδὼν τὴν εἰκόνα Ζεϊμπέκου, ἀνεμνήσθην τῶν ὀλίγων σημειῶν, ἃς κατὰ τὴν ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ διαμονήν μου μεταξὺ ἄλλων εἶχον παρατηρήσει περὶ τῶν ἐνταῦθα Ζεϊμπέκων ἢ Ζεϊμπέκιδων. Ἀνασκαλεύσας λοιπὸν τὸ βιβλίον μου καὶ ἐξ αὐτοῦ ἀποσπάσας τὰ κατωτέρω, πέμπω ὑμῖν ταῦτα μὲ τὴν παράκλησιν νὰ καταχωρισθῶσιν ἐν τῇ φιλῇ Ἑστίᾳ, ἂν κριθῶσιν ἄξια νὰ κατασῶμαι μικρὸν ἐν αὐτῇ χωρὸν.

Ἡ λέξις Ζεϊμπέκης (καὶ πληθυντ. Ζεϊμπέκοι καὶ Ζεϊμπέκιδες) εἶναι ἄγνωστος τοῖς πολλοῖς τῶν Ὁθωμανῶν ἄλλων μερῶν· ἀπαντᾷ μόνον καὶ εἶναι συνήθης εἰς τὰ Δ. Μ. τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ὡς ἐμαθόν· ἰδίως δὲ κατὰ τὸν νομὸν Αἰδινίου (Σμύρνης). Κατὰ λεξικόν τι ὀθωμανικόν, σημαίνει εἶδος ἀλητῶν ὀρεσιδίων. Κατὰ τινὰ λόγιον Ὁθωμανόν, εἶναι σύνθετος ἀραβικὴ, ἐκ τοῦ *Σέκ* ἢ *Ζέκ* καὶ *μπάα*. Κατὰ τινὰ φίλον μου ἄλλον Χότζαν εἶναι σύνθετος ἐκ τοῦ *Ζιαντέ*—ὑπερβολὴν καὶ τοῦ *μπέτ*—κακός. Ἄν τὸ πρῶτον εἶναι ὀρθὸν ἢ τὸ δεύτερον, οὔτε ἐμὲ οὔτε πολλοὺς τῶν ἀναγινωστῶν τῆς Ἑστίας ἐνδιαφέρει. Ἡμεῖς ὅς παραδεχθώμεν τὴν τοῦ τελευταίου μου φίλου Χότζα σύνθεσιν καὶ ἐξηγήσιν, ὡς ἀπλουστεράν καὶ πρὸς τὸ πρᾶγμα καθ' ὅλα σύμφωνον.

Μὲ τὸ ὄνομα Ζεϊμπέκιδες ὠνομάζοντο πρὸ 40 ἐτῶν περίπου οἱ τὴν τότε ἄτακτον χωροφυλακὴν ἢ ἀστυνομίαν ἀποτελοῦντες ἄνδρες, οἱ ὑπὸ τὸ ὄνομα *Ζαπτιέδες* ἦδη. Διεκρίνοντο δὲ ἀπὸ τὸν παράδεξον καὶ ἰδιότροπον αὐτῶν ἱματισμόν. Φαίνεται ὅμως ὅτι ἀριθμοῦσι πολλῶν ἐτῶν ὑπαρξιν. Διότι τοὺς ἐπροστάτευε πολὺ ὁ ἄλλοτε Καραοσμάνογλους. Ἀλλ' ὁ τὸ πασσαλίκιον τοῦ Αἰδινίου λαδὼν Ταχέρ-πασσὰς διέταξεν ἐπὶ ποινῇ θανάτου τὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ ἐνδύματος αὐτοῦ, πολλοὺς μάλιστα τούτων καὶ φονεύσας, ἄλλων δὲ διὰ μαχαίρας καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἀγορᾷ ἐσοχίσας τὸ κοντόν βρακίον. Καὶ ἐν τούτοις ὅμως ὁ ἱματισμὸς αὐτὸς διτηρήθη παρὰ πολλοῖς τῶν Ὁθωμανῶν κατοίκων ὀρεινῶν ἰδίως χωρίων, τῶν σταθμοφυλάκων ἐδῶν καὶ ἀγοροφυλάκων μέγρι πρό τινος.

Τὸ ὄνομα Ζεϊμπέκης εἶναι ἰσοδύναμον σήμερον πρὸς τὸ : *ληστής*. Οἱ ἐν τοῖς ὅροις δικαιοῦνται καὶ

ΤΟ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ ΑΓΑΛΜΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

τὰς πόλεις ἀρόδως ἐνίστε καὶ ἐν καιρῷ ἡμέρας ἐπισκεπτόμενοι οὗτοι ληστὰι ἀποτελοῦσιν ἐν εἶδος σωματείου, ἔχοντες ἀρχηγὸν *Εφὲ* παρ' αὐτῶν καλούμενον, εἰς ὃν ὑπακούουσι καὶ ὑποτάσσονται τυφλῶς. Εἰσὶ δὲ ἐνδεδυμένοι ὡς ἐξῆς :

Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τινὲς τούτων φέρουσι τουρκικὸν κυλινδρῶδες, καὶ οὐχὶ κοντόν, φέει δὲ χονδρὸν χαρτονίου (μικαδᾶ) ὑπενδύμενον καὶ ὑπ' αὐτὸ ἑτερον σκουφίδιον ἐκ λευκοῦ πανίου, κεντητόν, *τερλίκι* λεγόμενον, ὅπως ἀπορροφᾷ τὸν ἰδρώτα καὶ μὴ προστρίβῃται τὸ δέριμα. Πηχυαία σχεδὸν φεῖντα ἐπικρέμαται ἐκ τοῦ φερέου τούτου διὰ μανδύλιον δεδεμένον, ὅπως μὴ κινήται. Ἄλλοι δὲ φέρουσι ἐν εἶδος κώνου πηχυαίου σχεδὸν τὸ ὕψος, (ὡς φαίνεται καὶ ἐν τῇ εἰκόνι) *κιουλάρι* καλούμενον, καὶ ἀποτελουμένου ἀπὸ 6—8 περίπου φέτια, τὸ ἐν ἐντὸς τοῦ ἄλλου εἰσερχόμενα καὶ δεδεμένα ἢ περιτυλισσόμενα ἀπὸ τῆς κορυφῆς μεχρι τῆς βάσεως διὰ *ταρματάν* τοῦ κλωστοῦ, οἱ κλωστοὶ τοῦ ὁποίου κρεμνται μεχρι τοῦ στῆθους ἐνθεν καὶ ἐνθεν. Ὑποκάμισον μεταξωτὸν ἢ μαυροκρόνον, λευκὸν καὶ μακρόν, μὲ πλατείας χεῖριδας (μανίκια) περικαλύπτει τὸ σῶμα μεχρι τῶν

μηρῶν. Ἄνω τοῦ ὑποκαμίσου τούτου φέρουσι γελέκιον ἐξ ἀλατῆς ἐπιτοπίου ἢ τοῦ Σιχρ, καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἑτερον χειριζωτὸν ἐν εἶδει φέρμελες, ἐξ ἐριούχου ἐρυθροῦ ἢ κυανοῦ, καὶ χρυσοκέντητον ἢ μὴ, ἀλλὰ κοντόν, συνήθως μικρόν τι τοῦ μαστοῦ καταβαίνον κάτω. Ζώνη πλατεῖα καὶ μακρὰ συγκειμένη ἀπὸ 6—8 ἄλλας ζώνας καὶ ἐρυθροῦ χρώματος περιελίσσει τὸ στῆθος καὶ τὴν κοιλίαν μεχρι τοῦ ἐφ' ἑαίρου· αὕτη χρησιμεύει καὶ ὡς ὀπλοθήκη, περιέχουσα ζεύγος πιστολίων τουρκικῶν καὶ μακρὸν γιανταγάνιον ἢ χανιζάριον, προέχοντα πέραν τοῦ δεξιῦ βραχίονος· μεταξὺ αὐτῶν καὶ λαβίδια χρησιμεύουσιν ὡς ὀδελὸν (χαρμπι), πρὸς γόμωσιν τοῦ πιστολίου.

Ἀπὸ τῆς ζώνης εἶναι ἀνηρητημένη ἡ πίπα των (τσιμπουκάκι), ὅσον δύο σπιθαμῶν τὸ μήκος, καὶ παρ' αὐτὴν κρέμαται πηχυαία τὸ μήκος καὶ στενὴ καπνοσπασκουλὰ τὸ βρακίον των ἐκ λευκοῦ ἢ μαύρου πανίου καταβαίνει μεχρι τῶν γονάτων· ἄλλων δὲ εἶναι τὸ μήκος σπιθαμῆς μόνον, περισφίγγον τοὺς μηρούς διὰ τῶν περιτκαλίδων των, φερούσων κεντήματα κίτρινα ἢ κόκκινα. Εἶναι δὲ ἀνηρητημένον

διὰ βρακοζώνης ἀπὸ τῆς ἀνωτέρω ῥηθείσης ζώνης· κατὰ τὸ μέτρον τοῦ βραχίου πρὸς τὰ κάτω φέρει ὀπὴν, ὡς τὰ τῶν μικρῶν παιδιῶν. Τὰ γόνατά των εἶναι πάντοτε γυμνά· τὴν κνήμην μέχρι τῶν ἀστραγάλων περιβάλλουσι περικνημίδες (τουζλούκια χαυνοειδῆ) ἐκ μέλανος ἢ ἐρυθροῦ ἐριούχου, συνενωμένα καὶ σφιγγόμενα δι' ἀργυρῶν πετάλων 4—5 ζευγῶν, *σαπράλια* λεγομένων· κάλττας δὲν φέρουσι συνήθως. οἱ δὲ γυμνοὶ τῶν πόδες ἐπιπλέουσιν ἐντὸς ζεύγους πλατέων καὶ πολὺ μακροτέρων τοῦ ποδὸς *παπουτσιῶν*, ὁθωμανικῆς κατασκευῆς καὶ χρήσεως καὶ χρημικτὸς συνήθως ἐρυθροῦ. Ἀντὶ δὲ κάπας, ἢ ἄλλου περικαλύμματος, ἢ ἐπεδουτοῦ διὰ τὴν βροχὴν ἢ τὸν ὕπνον, φέρουσιν ἐν εἶδος χειριδίου τοῦ, ὡς ἱζουμπέν, *ἀπτεσλίκι* καλουμένου, ἐξ ἐριούχου ἐρυθροῦ ἢ κυανεῦ· τοῦτο ἐν καιρῷ ὁδοπορίας διπλωμένον ἐν εἶδει στρατιωτικοῦ μανδύου φέρουσιν ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου δεδεμένον διὰ μακροῦ μανδουλίου ἐκ τοῦ ἀντιθέτου ὤμου πρὸς τὴν ἀριστερὰν μασχάλην φερόμενον· ἐπὶ τοῦ βραχίονος εἶναι ἐρρακμένον φυλακτὸν (χαμαϊλί) ἀργυρῶν πρὸς ἀπόκρουσιν ἢ ἀποτροπὴν βασκανίας ἢ ἐχθρικής σφαίρας· χαμαϊλί μεγαλειότερον πολὺ τοῦτου κρέμαται ἀπὸ τοῦ λαίμου εἰς τὴν ἀντίθετον μασχάλην. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ῥηθέντων ὀπλων φέρει καὶ ἀρχαῖον τουρκικὸν τουφέκιον μὲ τετράπλευρον καὶ ἰδιότροπον στενὸν κοντάκιον (κτικρίτζα)· ὀλίγοι φέρουσιν ἤδη νεωτέρας κατασκευῆς ὀπλα.

Ὡς πυριτιδοθήκην φέρουσιν ὀπισθεν τῆς ὀσφύος μεγάλην ἐκ χονδρῶ δέοματος καὶ ἀπιοειδοῦς σχήματος παλάσκην ἐν εἶδει νεροκολοκύνθης μεγάλης.

Ὁὗτος λοιπὸν εἶνε ὁ ἱματισμὸς καὶ ὅπλισμός των.

Ὅλιγοι αὐτῶν πωγωνοφοροῦσιν, οἱ πλείονες ξυραφίζονται καὶ αὐτὴν τὴν κεφαλὴν ἀτσαν, ἀφίοντες μόνον κατὰ τὴν κορυφὴν αὐτῆς λοφίσκον μικρὸν ἐκ τριχῶν, ὡς νησίδιον ἐν θαλάσῃ, ἢ μᾶλλον ὡς τοπίον δεινυρῶν ἐπὶ στρογγύλῳ καὶ πετρώδους ἢ ξηροῦ λόφου. Τὸ στήθος των ἔμπροσθεν ἔχουσι πάντοτε γυμνόν. Τὸ δέρμα τοῦ προσώπου καὶ ὄλων τῶν γυμνῶν μερῶν εἶναι ἡλιοκάεζ. Ὁ μύσταξ κλωσμένος καὶ ἀνεστραμμένος πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ ἄνω. Οἱ ὀφθαλμοὶ των σπινθηροδοκοῦσιν ἰδίως ἐκ τῆς μέσης· ἢ φυσιογνωμία των οὕτω ἀγρία τρόμον ἐμποιεῖ τῷ θεωμένῳ αὐτοῦ. Καὶ ὅμως εἰσὶ θρακοῦδεις· ἢ καρδίαι των εἶναι καρδίαι λαγῶν. Οὐδεμίαν ἔχουσι συνοίσθησιν τῆς παλληνιαίας των· σπανιότατα ἀνθίστανται εἰς τὴν καταδιώκουσαν αὐτοὺς στρατιωτικὴν δύναμιν. Εὐκόλως ἐνδίδουσι καὶ παραδίδονται. Ὡθοῦνται δὲ εἰς ληστρικὸν βίον ἕνεκα φυγοστρατείας ἢ φυγοδικίας, κυρίως ὅμως ὅπως κορέσῃσι τὸς κακοήθεις αὐτῶν ὀρμάς. Διὸ αἰφνης ἀπάγοντες εἰς τὰ ὄρη διεφθαρμένα γυναῖκα καὶ ἐκεῖ παραδιδόμενοι εἰς μέθην καὶ πάσης κακοηθείας ἐλευθερὰν ἀπόλαυσιν, ἀφοῦ κορεσθῶσι τούτων ἀπολύουσιν αὐτά, ἵνα ἐπιστρέψωσιν εἰς οἶκον· ἐπαναλαμβάνουσι δὲ πάλιν τὰ τοιαῦτα μετ' ὀλίγον. Ἐξ ἀντιζηλίας δὲ ἐν τῇ μέθῃ των πολλὰκις φονεύουσι τὰ ἄθλια ἐκεῖνα ὄντα. Πολὺ σπανίως καὶ αὐτοὶ διαφεύγουσι τὴν ἀλληλοκτονίαν, δολιευόμενοι ὁ εἰς τὸν ἄλλον, διὰ τὴν ἀρπάξαι τὴν περιουσίαν ἄπασαν.

Τὸ *ἱκτελί* εἶναι τὸ μουσικόν των ὄργανον, κα-

θὼς καὶ τὸ *τουμπελέκον* (εἶδος μικροῦ τυμπάνου) κρουόμενον διὰ τῶν δακτύλων τῆς χειρὸς. Τὰ τραγουδιὰ των εἶναι ὅλα ἄστενα ἐρωτικά. Ὁ χορὸς των εἶναι ὁ συνήθως ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ ὀρχούμενος Ζεϊμπέκικος ἐνοπλος. Ὅρχοῦνται δὲ οὕτως: Ἀφοῦ μεθυσθῶσι διὰ ῥακίης, καθήμενοι ἄπαντες σταυροποδητὶ σχηματίζουσι κύκλον. Εἰς δὲ ἐξ αὐτῶν τότε ἐγειρόμενος σῦρει τῆς θήκης τὸ γιαταγάνιον καὶ πάλλων αὐτὸ ἄρχεται νὰ χορεύῃ ρυθμίζων τὰ βήματά του πρὸς τὴν φωνὴν ἄδοντος γυναικὸς καὶ τὸ κρουόμενον τουμπελέκιον, ἢ τὸ ἱκτελί· μετὰ διάφορα κορδακίσματα πλησιάζει εἰς τινὰ τῶν γυναικῶν, γονυπετεῖ ἐνώπιον αὐτῆς, ποιῶν πολλὰ σχήματα καὶ κινήσεις τοῦ σώματός του ἀπειλῶν νὰ φονεύσῃ αὐτήν· αἰφνης μεταστρέφει τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὰ δεξιὰ, πρὸς τὰ ἀριστερά, ὥστε ὑποπτευθεὶς ἐπικειμένην ἐπίθεσιν στρατιωτικῆς κατ' οὐτοῦ δυνάμεως· ἀμέσως ἐγείρεται τότε, καὶ κρατῶν τὴν μάχαιραν διὰ τῶν ὀδόντων του, ἄρχεται νὰ σκοπεύῃ διὰ τῶν πιστολῶν του δεξιὰ ἀριστερὰ κατὰ τῶν κατὰ φαντασίαν ἐχθρῶν του· καὶ ἀφοῦ ἴδῃ ἑαυτὸν ἐκτὸς θῆθεν κινδύνου, λαβὼν τῆς χειρὸς ἕνα τῶν συντρόφων, ἀνεγείρει αὐτὸν εἰς χορόν, αὐτοὺς δὲ τότε κάθηται· καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὀρχοῦνται ἱάπαντες κατὰ σειράν. Ἡ ὀρχησίς των αὕτη ὁμοιάζει μικρὸν τι τῇ ὑπὸ τοῦ Ξενοφώντος ἀναφερομένη *Καρπαία* καλουμένη, ἣτις ὠρχεῖτο ὑπὸ Αἰνιάνων καὶ Μαγνητῶν.

Οἱ λησταὶ οὗτοι καὶ σήμερον ἴσως ἀκόμη εὐρίσκουσι ποτασίην καὶ περιθάλψιν παρὰ τοῖς ἐν τοῖς ὄρεσι σκηνηταῖς Γιουρούκοις, δι' ὧν προμηθεύονται τροφῆς καὶ πολεμικὰ, μεταχειριζόμενοι αὐτοὺς καὶ ὡς κατασκόπους.

Οἱ Ζεϊμπέκιδες, ὅν καὶ εἶναι ὡμοί, ἄγριοι, κακοῦργοι, φιλέκδικοι, αἰμοχαρεῖς, καταστροφεῖς ζωῆς τε καὶ περιουσίας παντός, ἀνευ διακρίσεως φυλῆς καὶ θρησκευματος, ὅταν μάλιστα δὲν ἀπαντῶσιν ἐνοπλον ἀντίστασιν, ἔχουσιν ὅμως τοῦτο τὸ καλόν, ὅτι οὐδέποτε λησμονοῦσι τὴν πρὸς αὐτοὺς γενομένην εὐεργεσίαν, ἔστω καὶ ἐλαχίστην, εἴτε διὰ λόγου, εἴτε δι' ἔργου. Καὶ ἕνα καφὲν ἂν τυχὸν ἤθελε τις προσφέρει εἰς αὐτοὺς, ἐνθυμοῦνται αὐτὸν ἐπὶ πολλὰ ἔτη.

Περὶ τῆς μόνης ταύτης ἀρετῆς των φίλος μου ἀξιοποιεῖται μὲν διηγήθη τὸ ἑξῆς: Τυχάως εὐρεθεὶς ποτε ἐν τῷ δικαστηρίῳ Αἰδινίου, ὅπου ἐδικάζετο τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὅλως ἄγνωτος αὐτῷ Ὄθωμανός, ἀσκότως ὅλως εἶχεν εἰπεῖ τῷ δικαζοντι φίλῳ του διοικητῇ, ὅτι ὁ κατηγορούμενος αὐτός Ὄθωμανός τῷ ἐφάνετο πολὺ τίμιος καὶ καλὸς ἄνθρωπος, ἀνεξαρτήτως τῶν προσαπτομένων αὐτῷ κατηγοριῶν.

Αἱ λέξεις αὗται δὲν διέφυγον τὴν ἀκοὴν τοῦ δικαστομένου· ὃν ἠσυνήθησαν ὅμως νὰ ἀθωώσωσιν αὐτὸν ἄγνωστον ἐμὲν. Τούτο μόνον γινώσκω, ὅτι δὲν ἐλησμονήθησαν. Μετὰ πολλὰ ἔτη ὁ φίλος μου ἐγένετο διευθυντὴς ἐκκοκκιστικῆς μηχανῆς βάμβακος μετὰξὺ Μαγνητίας (τῆς ὑπὸ Σίπυλον) καὶ Κασσαμπᾶ συσταθείσης. Ἡμέραν τινὰ τοῦ *Μπαϊραμίον* πολλὰ πρωί, ὅτε ἐν τοῖς πέριξ ἐδασίλευεν ἐρημία διὰ τὴν πρὸς τὴν πόλιν ἀποχώρησιν ὁδοφυλάκων καὶ γεωργῶν, συμμορία Ζεϊμπέκιδων ἐκ πολλῶν προσώπων ὀπλισμένων συγκεκμημένη, ἵσταται πρὸς τῆς θύρας τοῦ

καταστήματος, κρούει αὐτὴν σφοδρῶς καὶ ζητεῖ τὴν ἐνώπιον τοῦ ἀρχηγοῦ ἐμφάνισιν τοῦ διευθυντοῦ καὶ τὴν ταχεῖαν πληρωμὴν πολλῶν χιλιάδων γροσίων· ἄλλως ἀπειλεῖ τὴν διὰ πυρὸς καταστροφὴν τοῦ καταστήματος καὶ τὴν διὰ μαχίρας σφαγὴν αὐτοῦ τε καὶ 40—50 ἐν αὐτῷ ἐργατῶν καὶ ἐργατῶν.

Ὁ φίλος μου κατ' ἀρχὰς ἀπεφάσισε νὰ κρατήσῃ ἀμυντικὴν θέσιν διὰ τῶν πολλῶν ἐν τῷ καταστήματι ὀπλων καὶ πολεμικῶν. Ἀλλ' ἄμα εἶδε τὰς θύρας τοῦ ἐργοστασίου ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ διαρρηχθείσας, ἀμέσως ἐνέδωκε, καὶ ὅλος τρέμων παρουσιάζεται ἐνώπιον τοῦ Ἐφέ. Οὗτος κατ' ἀρχὰς ἐγεί-

ρεται, σῦρει τὸ γιαταγάνιον καὶ ὀρμαὶ νὰ κόψῃ τὴν κεφαλὴν του· αἰφνης σταματᾷ, ῥίπτει κάτω τὴν μάχαιραν καὶ εὐθὺς ζητεῖ συγγνώμην, ὅτι ἐν πλήρει ἀγνοίᾳ τοῦ ἀνησύχησε τὸν εὐεργέτην του· ἀνέμνησε τότε τοὺς ἐν Αἰδινίῳ καλοὺς ἐκείνους λόγους. Αφοῦ δὲ συνέραγε μετὰ τοῦ φίλου του ζητήσας ὡς δάνεια 3—4 ὁθωμανικὰς λίρας ἀνεχώρησε, διαβεβαιώσας τὸν φίλον μου, ὅτι εἰς τὸ ἑξῆς οὐδένα ἔχει νὰ φοβῆσθαι, εἴτε ἐκ τῆς συμμορίας του, εἴτε ἐκ μέρους ἄλλης τινός.

Ταῦτα περὶ Ζεϊμπέκιδων ἢ Ζεϊμπέκων.

Ἐν Πράδῳ, τῇ 13 Μαΐου 1891.

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΑΦΘΟΝΙΔΗΣ

ΤΟΤΕ ΚΑΙ ΤΩΡΑ

Τώρα πηγαίνεις μόνη τὴν ἄκρην τοῦ γιαλοῦ
Μὲ δακρυσμένα μάτια, μικρὴ σγουρομαλλοῦ.

Κι' ἐγὼ ἀγροικῶ ἕναν πόνο, βαθειὰ μὲς' ἔς τὴν ψυχὴν,
Ὡσὰν σὲ βλέπω, ὠιμένα, νὰ τρέχῃς μοναχὴν.

Τώρα πηγαίνεις μόνη τὴν ἄκρην τοῦ γιαλοῦ,
Κι' ὁ νοῦς μου τρομασμένος πετᾷ μὲ μιᾶς ἀλλοῦ.

Τὰ μάτια μου θολώνουν καὶ βλέπω ἔμπροδς ξανὰ
Τὸν περασμένο χρόνον μὲ γέλοιο νὰ περνᾷ.

Ὡ! τότε ἡ πλάσις ὅλη σκορποῦσεν εὐωδιά,
Καὶ σὺ χαρὰ κι' ἐλπίδα ἐκλείουσες ἔς τὴν καρδιά.

Ντυμένη σὰν νυφούλα εἴτανε ἡ ἐξοχή,
Κι' ἔφερνε μύριους πόθους ἔς τὸν νοῦ καὶ ἔς τὴν ψυχὴν.

Ἐβλεπες τὰ σμαράγδια χυμένα ἔς τῆς βραγιάς
Νὰ ἰσκιάζουνε τὰ πλάγια σπαθόφυλλαῖς βαγιάς.

Τῆς οἴνανθιας γερυμέναις μέσα ἔς τὴν αὐλακιά,
Ῥοδόδεन्द्रα καὶ λῶτα, μὲ τὴ πνοὴ γλυκειά,

Μικραῖς βυζαντινοῖλαις, μὲ τὴ θωριὰ χλωμή,
Ἰριδαῖς κι' ἀνεμώναις, μὲς' ἔς τὴ νεροσυρμή,

Εὐκάλυφτους κι' ἀλόαις καὶ ῥόδα δροσερὰ
Κι' ἀμετραις πεταλούδαῖς μ' ὀλόχρωμα φτερά.

Εἰς τὸ κλαδὶ ἀγροικουσες μικρὸ κορυδαλλό
Καὶ κάτω τὸ ῥυάκι, μὲ ῥέμμα κρυσταλλό.

Εἰς τῆς ὀχθιαῖς βεγγάλαις, ἀντίκρου τὸ βουνό
Κι' ὀλόχλωρα χωράφια, μὲ νιόφυτρο σανό.

Τότε μικροῦλα ὁ ἔρως σοῦ ἐφτέρωνε τὸ νοῦ
Καὶ τὰ ὄνειρό σ' ἐφέρνην ἔς τὰ ὕψη τ' οὐρανοῦ.

Καὶ μὴλεγες πῶς πάλαι γιὰ σένα μιὰ καρδιά,
Κι' ἐκοφτες ῥοδοδάφναις καὶ μύρτινα κλαδιά,

Κι' ἐπλεκες ὅλ' ἡμέρα στεφάνια ζηλευτὰ
Μὲ τὰ μαρμαρίνά σου τὰ χέρια τὰ γραφτὰ.

Εἶχαν γιὰ σὲ ὅλα χάρι, τὰ φλάμουρα, ἡ ἐλαιοὶ
Ἡ λεύκαις, τὰ πριονάρια τὰ ἔλατα, ἡ φτελιάς,

Καὶ ἡ μουσκιαὶς καὶ οἱ κρίνοι εἶχαν γιὰ σὲ φωνὴ
Καὶ τὰστρα σοῦ γελοῦσαν σγουρομελαχροινῇ.

Τώρα σὲ βλέπω μόνη ἐμπρός μου νὰ περᾷς
Χωρὶς ἂν ἀνθῇ 'ς τὰ χεῖλια τὸ γέλοιο τῆς χαρᾶς.

Σὰν σοῦ μιλῶ τὰ μύτια ῥίχνεις μὲ μιὰ 'ς τὴ γῆ·
Μοιάζει τὸ πρόσωπό σου κατάχλωμιν αὐγῇ.

Μικροῦλα, σὲ λυποῦμαι, ὁ νοῦς μου λαχταρᾷ,
Θάδινα τὴ ζωὴ μου γιὰ νὰ σὲ ἰδῶ κυρά,

Μὰ π' ὄνειρα πιστέψην νὰ τὰβῶν ἀληθινά,
Θὰ τὸ μετανοήσῃ, θὰ κλάψῃ 'ς τὰ στερνά.

Σ' ἐπλάνεσεν ἡ ἀγάπη μ' ὄνειράτα τρελλὰ,
Μῶλεγες θὰ πετάξω, σὰν τὸν ἀετὸ ψηλά.

Μὰ σοῦδωσε φτεροῦγιά Ἰκάρου ἡ δολορῇ,
Π' ἀνάφτοντας ἡ φλόγα λυώσανε σὰν κερί.

Ζάκυνθος

Δ. ΜΑΡΓΑΡΗΣ

ΤΟ ΙΣΚΙΩΜΕΝΟ ΧΩΡΙΟ

Αἰτωλικὴ παράδοσις

— Ἔτσι ἔ! παπᾶ μου; ... τὸν διέκοψα προ-
τοῦ ν' ἀρχίσῃ τὴν ἀφήγησίν του. Ξέρεις καλὰ
πῶς τὸ χωριὸ 'νε ἱσκιωμένο, κ' ἐρημώθηκε ἀπὸ
ἀερικό, ἔ; ...

Κ' ἐρρίψα τὸ βλέμμα πρὸς τοὺς ἡρειπωμένους
οἰκίσκους τοῦ ἐρημωμένου χωρίου Παλαιοπύργου,
ἐκτισμένου ἐπὶ τοῦ ὕψους ἐκείνου τῶν ῥάχων,
τῶν ὁποίων ἔλουε πεδιάδας, λίμνας καὶ ποτα-
μούς, πόλεις καὶ χωριά, βουνούς καὶ ὄρη, ὁ δῶν
ἥλιος τοῦ φλογεροῦ Ἰουλίου. Ἐκαθήμεθα ἐπὶ τοῦ
περιβόλου τοῦ παλαιοῦ ναοῦ τῆς Παναγίας· τῆς
Βλαχαίρενας, τοῦ μόνου αὐτοῦ κτιρίου ἀπομεινάν-
τος ἐκεῖ ὁρῶν, μέσω τῶν σωρῶν τῶν ἡρειπωμένων
οἰκημάτων καὶ τῶν ἐγκαταλειμμένων δένδρων,
μὲ ὀλίγα μνήματα καὶ ὀλιγοτέρους σταυρούς.

Ὁ παπᾶς ἔστριψε βραδέως τὸ σιγάρον του,
ἀναμασσὼν τὰς λέξεις του.

— Ἀμ' τί θαρρεῖς, πῶς ἔτσι καλὰ καθοίμενα
τὸ παρατήσανε τὸ χωριὸ ὁ κόσμος, παιδί μου;
Τὰ εἶδα μὲ τὰ μάτια μου αὐτὰ φῶς φανάρι, πῶς
μὲ βλέπεις καὶ σὲ βλέπω· θά'νε σαράντα χρόνια
ἀπάνω κάτω ἀπὸ τότε· ἐγὼ θά'μουν αὐτὰ δώδεκα
χρόνια παιδί καὶ τὰ θυμᾶμαι σὰν τώρα. Τὸ
χωριὸ ἂν ζέρη· ἐκτίσθηκε 'ς τὸν καιρὸ τ' Ἀλῆ-
πασα. Ὁ γέρω-Στάϊκος ὁ καπετάνος εἶχε ῥῶθ

σεργιάνι· ὡς ἐδῶ ἀπάνω μιὰ ἡμέρα, τ' ἄρρεσε ὁ
τόπος κι' ἄρχισε νὰ χτίζῃ. Ὅσοι ἐφρεύσανε τὸ
κατατρεμὸ τ' Ἀλῆπασα ἀπὸ τὸν κάμπο μαζώ-
χτήσανε ἐδῶ ψηλά. Ὑστερα ποὺ πέρασαν κάμ-
ποσα χρόνια κ' ἐγινε Ῥωμαϊκό, ὅσοι τοῦχανε
νὰ κατεβοῦν 'ς τὸν κάμπο κατεβήσανε, κι' ἀπό-
μειναν οἱ χωρικοὶ μονάχα 'ς τὸ χωριὸ τους ...

Ἐδῶ διέκοπη ὁ παπᾶς. Ἀραιότας τὸ κι-
τρινωπὴν παλαιὴν καλυμμαχίον του καὶ σφογ-
γισθεὶς τὸ μέτωπον διὰ τῆς πηχυσίας Πρεβεζα-
νικῆς μαντήλας του ἤναψε τὸ σιγάρον του κ' ἐξ-
ηκολούθησε βραδέως, σύρων ἐπανειλημμένως διὰ
τῶν γεννητικῶν δακτύλων του τὴν μακρὰν γε-
νιᾶδά του.

— Καθὼς σοῦ τὸ πρωτόπα, θά'νε σαράντα
χρόνια ποὺ ἐρημώθηκε τὸ χωριὸ. Ἐξοῦσε ὁ μα-
καρίτης ὁ νέος μου ἀκόμα· νά, ἐκεῖ πᾶ 'νε θαμ-
μένος· τότε 'ς τὸν ξύλινο σταυρὸ, κ' ἐγὼ τοῦ
καλοναργῶσα τὰ τροπάρια 'ς τὴν ἐκκλησιά —
νὰ καταλαβῇς, ἡμῶνα ἄντρας ἀπάνω κάτω. Ἦ-
τανε μιὰ νύχτα, τ' Ἀπὸ Δημήτρη, ἀπάνω 'ς τὰ
πρωτοβρόχια ποὺ ὁ Σωτήρης ὁ Φουντουκλῆς,
Θεὸς σχωρὲς τον τὸν μακαρίτη, ἐβόηκε ν' ἀλλάξῃ
τὴ φοράδα του 'ς τὸν καιρὸ. Τριτκότιδο ἐπλά-
κωνε τὸ χωριὸ πέρα κατὰ τὴ Βελάσστα χάλας

ὁ Θεὸς τὸν κόσμον ἀπὸ τ' ἀστραμμά κ' ἡ ῥεμμα-
τιά ἐβόγγεσε κάτω. Τράβηξε ἴσια 'ς τὴ μεριά
ποῦχε δεμένη τὴ φοράδα, καὶ ζητοῦσε 'ς τὰ ψη-
λαφτὰ τὴν τριχιά. Μὰ ἡ τριχιά, τὸ παλῶναι
κ' ἡ φοράδα ἀναφαντώθηκαν. Τραβᾷ πασπέρα,
ζαναγυρίζε πίσω, πούθεν ἡ φοράδα. Ἀζάρνα
σ' ἕνα ἄστραμμά βλέπει μπροστά του δυὸ ἀδρα-
σκελιτιᾶς· ἀλάργα ἕνα ψηλό, θεόρατο ξωτικὸ κα-
βάλλα 'ς τὴ φοράδα, κ' ἐστριφογύριζε τόσο, ποῦ
δεν μπορούσε νὰ καταλάβῃ τ' ἦτανε. Παναγιά
μου Ἀπὸ Βλαχαίρενα! ἔκαμε τὸ σταρὸ του κ'
ἀπομαρμαχώθηκε. Σὲ λίγο μιὰ βοή κ' ἕνα κακό,
ἕνα ἀλλόκοτο οὐρανό· ἀκούστηκε, κι' ὁ Σωτή-
ρης ὁ δυστυχημένος ἀποκαρώθηκε 'ς τὴν τόπο
του. Τὸ πρῶτ' τὸν βόηκαν καρουλιασμένον ἐκεῖ,
ἄλλαλο, δὲν μπορούσε νὰ πάσῃ τὰ ποδάρια του,
κ' ἐβογγοῦσε ὁλόενα, χωρὶς νὰ βγάινῃ μιλιὰ. Ἰσα
μὲ τὸ βράδυ ἐμουρμούρισε κἄτι ἀλλόκοτα μουρ-
μουριτά, καὶ κατὰ τὰ μεσάνυχτα ἐτελείωσεν.
Ὅλο τὸ χωριὸ ἔπεσε τότε σὲ μεγάλη τρομάρα,
δὲν ἤκουγες παρὰ μιὰ φωνὴ ὅπου κι' ἂν πῆγχι-
νες: τ' ἀερικό! τ' ἀερικό! Ὁ γέρος μου ἐ-
γύριζε ὅλημερίς 'ς τὰ σπιτία διαβάζοντας καὶ
ῥίχνοντας ἁγιασμό. Σὲ λίγες μέρες μιὰ νυχτιὰ
μεσάνυχτα ὥρα ἕνα φοβερὸ χαλικορρίζημα ἐξύ-
πνησε τρομασμένο ὅλο τὸ χωριὸ 'ς τὸ πύδι, μὲ
τόση ἀνεμοζάλη καὶ βοή, ποῦ ἔλεγες πῶς ἔπε-
φταν βουνὰ τῶνα ἀπάνω 'ς τ' ἄλλο· δὲν ἀπόμεινε
κεραμιδάκι γερό! ... Δυὸ τρία πρωτοπαλλή-
καρὰ ποὺ τοὺς τῶλεγε ἡ καρδιά ἐρροβολήσανε τὰ
καρουφίλια τους μὲ ζερβὸ χέρι κάτω 'ς τὰ πλά-
για τοῦ βουνοῦ. Ἐνα τρομερὸ οὐραϊσμὸ ἀντι-
λάλησε τότε, κ' ἡ βοή ἔπαψε. Τὸ πρῶτ' δὲν βόη-
καμε τίποτε· βαριέται ὁ ἀγέρας ποτὲ! ... Τὴν
ἴδια μέρα τὰ παλληκάρια ποὺ τρυφέσαν τὴν
νύχτα ἔπεσαν 'ς τὸ στρώμα βρειά, καὶ τὴν ἄλ-
λη μέρα τὰ θάρταμε 'ς τὴν Παναγία. Ὁ κόσμος
ἐλιγοψύχισε ὅλος, ἄνθρωπο δὲν ἔβλεπες 'ς τὴ
δρόμο, καὶ τὰ σπιτία ἐπετρώνανε βασίλειμα ἡ-
λιοῦ. Ποῦ ν' ἀποκοπή κανένας νὰ πάῃ 'ς τὴ
χώρα! Ἀνήμερο θανατικὸ ἐπλάκωσε τότε τὸ
χωριὸ, μέρα μὲ τὴν ἡμέρα ἄδειαζε ἐρημώονταν
κ' ἀπὸ 'να σπιτικό. Ὁ μακαρίτης ὁ γέρος μου
δὲν εἶχε ὥρα νὰ σταθῇ, δὲν ἔβγαλε στιγμή τὸ
πετραχίλι του ἀπ' τὸ λαιμό. Οἱ χωρικοὶ ἀπο-
κουτιώθηκαν παιά· ὅλοι μὲ μάτια θολά, μ' ἄχνῃ
θωριά, μὲ τρεμουλιασμένον κορμὶ ἐκαρτερούσανε
τὴν ἀράδα τους. Γέλοιο δὲν ἤκουγες 'ς τὸ χω-
ριό, νυχτόμερα ἕνας θόητος ἐτάραζε τὰ φτω-
χικά μας, κ' ἡ κουκουθῆγες ἐφτερούγιζαν ζευ-
γαριεταὶς 'ς τὰ κεραμιδιά μας ... Ἔτσι πάει
κ' ὁ γέρος μου μιὰ βραδεῖά! ...

Κ' ἐστέναζε βραδέως ὁ παπᾶς, σύρων βιαιότε-
ρον τὴν γενιᾶδά του διὰ τῶν δακτύλων του.

— Ἔτσι ἔ! παπᾶ μου... καὶ τί ἀπέγινε
ὑστερα;

— Ὑστερα... ὑστερα κἄποιον τὸν ἐφώτισε
ὁ Θεὸς καὶ κατάρρεσε τοὺς χωρικοὺς π' ἀπόμε-
ναν 'ς τὴ ζωὴ, νὰ παρατήσουν τὸ χωριὸ καὶ νὰ
διασκορπιστοῦν. ἄλλοι 'ς τὰ Σμόλινια, κ' ἄλλοι
'ς τὴ Βελάσστα, κι' ἀφῆκαμε τὸ χωριὸ κ' ἐγινε
ἔτσι γιὰ ποῦ τὸ βλέπεις τώρα... ἔρμα χαλάσ-
ματα...

Κ' ἐξέτεινεν ἀκίνητος, μὲ παράδοξον ἔκφρασιν
ἐπὶ τῆς μὲρρης, τὴν χεῖρα πρὸς τοὺς κορμινισ-
μένους τοίχους τῶν οἰκιῶν, πρὸς τὰς κατεστραμ-
μένους μάνδρας καὶ πρὸς τὰς ἐγκαταλειμ-
μένους συκαμινέας καὶ συκᾶς, δι' ὧν ἐκαλύπτετο
τὸ ἐπίπεδον τοῦ βουνοῦ. Ὁ ἥλιος εἶχε δύστη ἀπὸ
ὥρας πολλῆς καὶ ἡ ἀνταύγεια τῆς δύσεως ἐχού-
σου ἁμυδρῶς τὸ κιτοινωπὸν ῥάσον τοῦ παπᾶ μὲ
τὴν κατεσκλητὴν ἰαν χεῖρά του τεταμένην ἀκόμη
πρὸς τὰ ἐρείπια τοῦ ἱσκιωμένου χωριοῦ.

ΜΗΤΣΟΣ ΚΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΩ ΚΑΤΩ

Ο ΧΡΥΣΟΣ

Διάφοροι γινώμαι ὑπάρχουσιν ὡς πρὸς τὸ ποσὸν
τοῦ κατ' ἔτος παραγόμενου καθ' ἅπαντα τὸν κόσμον
χρυσοῦ. Τὸ Hazell's Annual τοῦ 1899 τὸν ὑπο-
λογίζει εἰς 95,211,150 δολλάρια, ἥτοι 495.099,
800 φράγκα· τὸ Ἀμερικανικὸν Ἡμερολόγιον τοῦ
1888 τὸν ἀναδιδάκει εἰς 97,761,000, ἥτοι 508,
557,000. Ὁ διεθυντὴς τοῦ νομισματοκοπείου τῆς
Ὑδασικτῶν ἀναδιδάκει ἀκόμη περισσότερον τὸν
ἀριθμὸν ὑπολογίζων ὅτι ἡ κατὰ τὸ 1886 παραγωγή
τοῦ χρυσοῦ ἀνῆλθεν εἰς 98,764,235 δολλάρια, ἥτοι
513.574.012 φράγκα. Συνάγοντες τοὺς ἐπιστήμους
ἀριθμοὺς τοὺς δημοσιευθέντας παρὰ τῶν διαφόρων
κρατῶν τοῦ κόσμου καὶ παραδεχόμενοι ὡς προτεγ-
νίζουσας εἰς τὴν ἀκρίβειαν τὰς ὑπορχούσας πληρο-
φορίας περὶ τῆς παραγωγῆς τῶν χρυσορυχείων ἐν
ταῖς χώραις ταῖς στερουμέναις στατιστικῆς, φθάνο-
μεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι τὸ ἐλκινὸν ποσὸν τοῦ
κατ' ἔτος παραγόμενου χρυσοῦ εἶνε 166.255 χιλι-
όγραμμα, ἀντιπροσωπεύοντα ἀξίαν 549.500.000
φράγκων. Ἐξ ὅλων τῶν χωρῶν τὸν περισσότερον
χρυσὸν παράγουσιν αἱ Ἠνωμένα Πολιτεῖαι, ἥτοι
49.917 χιλιόγραμμα, ἀξίας 170.851,000 φράγ.
Κατόπιν ἔρχεται ἡ Ῥωσία, παράγουσα 33.740
χιλιόγραμμα ἀξίας 115,272,000 φράγ. Τρίτη
εἶνε ἡ Αὐστραλία παράγουσα 36.626 χιλιόγραμμα
ἀξίας 112.092,000 φράγκων. Κατόπιν ἔρχονται
κατὰ σειράν παραγωγῆς: ἡ Κίνα (13.542 χιλιό-
γραμμα, ἀξίας 46.350,000 φράγ.), ἡ Δημοκρα-
τία τῆς Νοτίου Ἀφρικῆς (7.140 χιλιόγραμ. ἀξίας
21.030.000 φράγ.), ἡ Νέα Ζηλανδία (6.340 χι-
λιόγραμ. ἀξίας 20.456.000 φράγ.), ἡ Κολομβία
(2.257 χιλιόγ. ἀξίας 7.723.000 φράγ.) ἡ Οὐγγα-
ρία (1862 χιλιόγραμ. ἀξίας 6.416.000 φράγ.), ἡ
Γουάνα (1804 χιλιόγραμ. ἀξίας 6.175.000 φράγ.),
ὁ Καναδᾶς (2.061 χιλιόγραμ. ἀξίας 6.131.000).
Κατὰ τὸν Heyter τὸ ποσὸν τοῦ ἐρυχθέντος εἰς τὰς
αὐστραλιανὰς ἀποικίας χρυσοῦ ἀπὸ τοῦ 1851, ἐ-

πότε τὸ πρῶτον ἀνεκαλύφθη ἐν Αὐστραλίᾳ χρυσός, μέχρι τοῦ 1846 ἀνέβη εἰς 81,624 307 οὐγγίαις, αἵτινες ἀντιπροσωπεύουν ἄξιον 8.201.820 515 φράγκων· κατὰ δὲ τὸν Day ἡ ἄξιός τοῦ παραχθέντος χρυσοῦ ἐν ταῖς Ἡνωμ. Πολιτείαις ἀπὸ τοῦ 1804 ἀνέρχεται εἰς 9,230,649,484 φράγ. Ὡστε, ὡς βλέπομεν, αἱ δύο αὗται χώραι παράγουσι τὸ ἥμισυ τοῦ κατ' ἔτος παραγομένου χρυσοῦ καθ' ἅπαντα τὸν κόσμον. Δυνάμεθα δὲ νὰ ὑπολογίσωμεν τὴν ὀλικὴν ἄξιον τοῦ χρυσοῦ τοῦ εὐρισκομένου σήμερον εἰς κυκλοφορίαν καθ' ὅλον τὸν κόσμον εἰς νομίσματα ἢ ἑκατεργάστου εἰς 25 διτεκατομύρια φράγκων. Πρέπει δὲ νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν τὰς γινόμενας ἀπωλείας καὶ νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι χρυσωρυχεῖα τινὰ ἐνεκινίσθησαν προσφάτως.

ΤΟ ΜΑΝΝΑ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ

Ὁ κ. Benedite, ἄρτι ἐπανεληλὼς εἰς Γαλλίαν ἐξ ἐπιστημονικῆς ἐκδρομῆς εἰς τὸ Σινά, ἐκδύσας ἐκ τῶν περιχώρων τοῦ Σινᾶ περίεργον δείγμα ῥητίνης, ἣτις κατὰ τὴν γνώμην του εἶναι αὐτὸ τὸ μάννα, δι' οὗ ἐτράφησαν οἱ Ἑβραῖοι ἐν τῇ ἐρήμῳ. Ἡ ῥητίνη αὕτη εἶναι ἄχρους καὶ λίαν σακχαρώδης, προσέρχεται δὲ ἐκ τῆς ἐξιδρώσεως δένδρου φυομένου ἐπὶ τοῦ ἱσμοῦ τοῦ χωρίζοντος τὴν Ἀσίαν ἀπὸ τῆς Ἀφρικῆς. Οἱ Ἰθαγενεῖς ὀνομάζουσιν αὐτὴν *Tárra*, τὸ δὲ ἐπιστημονικὸν τῆς ὀνόμα εἶνε *Tamarin mannifera*.

Τὸ δένδρον τὸ παράγον αὐτὴν δὲν ὑπερβαίνει τὰ τρία μέτρα ὕψους, ἀλλ' ἐκτείνει τοὺς κλάδους του εἰς πλάτος ἱκανόν, ὥστε παρέχει σκιάν λίαν εὐεργετικὴν εἰς τὰς περιλοισμένας ἐρήμους τῆς Περσίας Ἀραβίας.

Παράγεται δὲ ἡ ῥητίνη αὕτη μόνον κατὰ τὸ ἔξρ ἐπὶ μῆνας δύο περίπου· πιστεύουσι δὲ οἱ Ἀραβες ὅτι ἡ ἔκχυσις αὐτῆς γίνεται μόνον κατὰ τὴν νύκτα καὶ μάλιστα ὅταν λάμπῃ ἡ σελήνη, καὶ ὅτι ἀποστειροῦται τὸ δένδρον τοῦ ὕγρου τούτου, ὅταν καταφάγῃ αἱ αἴγες τὸν φλοιὸν του.

Φαίνεται λοιπὸν ὅτι πᾶσαι αἱ λεπτομέρειαι αὗται συμφωνοῦσι πληρέστατα πρὸς τὰς περὶ τοῦ μάννα παραδόσεις τῆς Γραφῆς, ὅπως αὐτὸ περιγράφεται ἐν τῇ Ἑξάτῳ καὶ τοῖς Ἀριθμοῖς.

Η ΕΠΕΤΗΡΙΣ ΤΗΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΩΣ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Τὴν 3 Αὐγούστου 1492 ὁ Κολόμβος, μετ' ἀκαταπόνητον ἀγῶνα κατὰ τῶν προλήψεων καὶ τῆς ἀμαθείας, κατώρθωσεν ἐπὶ τέλους νὰ ἐκπλεύσῃ πρὸς ἀνακάλυψιν τοῦ νέου κόσμου, εἰς τὴν ὑπαρξίν τοῦ ὁποίου ἐπίστευεν. Ὁ μέγας θαλασσοπόρος ἦτο 56 ἐτῶν· ἤρχιζε δηλαδὴ τὰς ἐξερευνητικὰς του εἰς ἡλικίαν καθ' ἣν οἱ ἄλλοι τελειώνουν τὸ στάδιον αὐτῶν. Ἀπέπλευσεν ἐκ Πάλλος μετ' ἑπτὰ καραβέλλας, ἦτοι μικρὰ πλοῖα ὑψωμένα ἐκ τῆς πρῆξος καὶ τῆς πρύμνης. Ἦσαν δὲ ἄνευ καταπρώματος, ἐκτὸς ἐκείνου, οὗτινος ἐπέδρανον ὁ ἀρχηγὸς τοῦ στολίσκου. Σήμερον θὰ ἐθεωρεῖτο ὡς ἀφροσύνη νὰ ἐπιχειρήσῃ τις τὸν διέπλουν τοῦ Ἀτλαντικοῦ διὰ τοιούτων σκαφῶν. Τὴν 12 Ὀκτωβρίου 1492, μετὰ πλοῦν

ἐβδομήκοντα ἡμερῶν καὶ παντοίας δυσχερείας, ὁ Κολόμβος ἀνεκάλυψε νῆσον εἰς ἣν ἀπεβίβασθη, ὀνομάσας αὐτὴν Ἀγιον Σωτήρα. Ὁ ναύαρχος καὶ οἱ αὐταὶ του ἐγένοντο δεκτοὶ παρὰ τῶν ἰθαγενῶν μετὰ χαρᾶς. Οὕτως ἀνεκαλύφθη νέα ἡπειρος.

Ἐρέτος ἐτοιμάζονται καὶ ἐν τῷ νέῳ καὶ ἐν τῷ παλαιῷ κόσμῳ νὰ ἐορτάσωσι τὴν τετρακοσιοστὴν ἐπέτειον τοῦ ταξιδίου ἐκείνου. Ἀξιωματικὸς τις τοῦ Ἀμερικανικοῦ ναυτικοῦ ἀρίκετο εἰς Ἰσπανίαν, ἵνα συλλέξῃ πάσας τὰς ἀναγκαιότητας πληροφορίας πρὸς ναυπήγησιν καραβέλλας ἐντελῶς ὁμοίας πρὸς ἐκείνην, ἥς ἐπέδρανον ὁ Κολόμβος καὶ τῆς ὁποίας οἱ Ἰσπανοὶ διατηροῦσιν εὐσεβῶς πανομοιότυπον. Ἡ καραβέλλα ἐκείνη θὰ παραταχθῇ κατὰ τὴν μεγάλην ναυτικὴν ἐπιθεώρησιν, ἣτις θὰ γείνη ἐν τῷ λιμένι τῆς Νέας Ὑόρκης τὸ 1893. Τὸ πλεῖον τοῦτο θὰ ἔχῃ πληρωμὰ ἐκ ναυτῶν Ἰσπανῶν, φερόντων τὸν ναυτικὸν ἱματισμὸν τοῦ θ-κάτου πέμπτου αἰῶνος. Θὰ εἶνε δὲ ἀρκετὰ περίεργος ἡ παραβολὴ τοῦ πλοίου, ὅπερ ἐχρειάσθη 70 ἡμέρας ἵνα διαπλεύσῃ τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανόν, καὶ τῶν συγχρόνων πλοίων τὰ ὁποῖα ἐκτελοῦσι τὸν πλοῦν τοῦτον ἐν ἐπτὰ ἡμέραις.

Ἀς τιμηθῇ τοῦλάχιστον μετὰ θάνατον ὁ μέγας θαλασσοπόρος, ἀφ' οὗ ζῶν ἐπὶεν ὅλας τοῦ κόσμου τὰς πικρίας. Αὐτὸς εἶχε πράξει τόσα ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπότητος, ἐφυλακίσθη ὡς κακοποιός, καὶ ἄλυσσο-δέθη ὡς ληστής. Μετὰ τὸ τέταρτον εἰς Ἀμερικὴν τοξιδιὸν του ἀπέθανεν ἐν ἡλικίᾳ 69 ἐτῶν, παρὰ πάντων ἐγκαταλειμμένος, βεδαρμένος ὑπὸ δυστυχῶν καὶ ἀπογοητεύσεων. Καθ' ὅλον τὸν βίον του ἐφύλαττεν ἀνηρητημένην εἰς τὸ σπουδατήριόν του τὴν ἄλυσιν, δι' ἣς ἐδεσμεύθη ἐν τῇ εἰρήτῃ· καὶ κατὰ τὸν θάνατόν του παρήγγειλε καὶ τὴν ἔθεσαν εἰς τὸν τάφον του.

Η ΕΙΚΩΝ ΤΟΥ ΝΑΥΑΡΧΟΥ ΓΕΡΒΑΙ

Τὰ εἰκονογραφημένα περιοδικὰ ὅλου τοῦ κόσμου, ἀνεζήτησαν πανταχοῦ φωτογραφίαν τινὰ τοῦ ναυάρχου Γερβαί, ὅπως δημοσιεύσασιν αὐτὴν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν ἐν Κρόνσταδ ὑποδοχῶν. Ἀλλ' αἱ ἐπίμονοι ἀναζητήσεις αὐτῶν παρὰ τοῖς φωτογράφοις καὶ ἐν τοῖς διαφόροις γαλλικαῖς λιμένις εἰς οὐδὲν ἀπέληξαν ἀποτελέσμα. Ἠναγκάσθησαν λοιπὸν νὰ συμπεράνωσιν, ὅτι δὲν ὑπάρχει φωτογραφικὴ εἰκὼν τοῦ ναυάρχου Γερβαί. Τὸ γεγονός εἶνε ἀληθές· δὲν ὑπάρχει πᾶσιν φωτογραφικὴ εἰκὼν τοῦ ναυάρχου Γερβαί. Πλείστοι φίλοι καὶ οἰκεῖοι τοῦ ναυάρχου βεβαιοῦσιν, ὅτι οὐδέποτε οὗτος συνήνεσε νὰ σταθῇ πρὸ φωτογραφικῆς μηχανῆς ἢ ἐνώπιον ζωγράφου εἰσυδούτου, καίτοι δὲν ἔλειψαν αὐτῷ αἱ εὐκαιρίαι, πρὸ πάντων κατὰ τοὺς τελευταίους καιροὺς.

ΔΥΣΤΥΧΗΜΑ ΕΙΣ ΑΕΡΟΝΑΥΤΗΝ

Ὁ ἀεροναύτης Χίγκινς ἐποιήσατο ἀνάδασιν τινὰ τὴν 27 Ἰουλίου ἐν Λήτς τῆς Ἀγγλίας. Δυστυχῶς καταπεῖων ἐκ τοῦ ἀεροστάτου ἐξ ἀπροσεξίας, ἐπληγῶθη τοσοῦτον σοβαρῶς, ὥστε ἀπέθανε μεταφερόμενος εἰς τὸ νοσοκομεῖον. Ἐκρεμάσθη ὑπὸ τὸ ἀεροστάτον καὶ μὴ δυνηθεὶς νὰ κρατηθῇ κατέπεσεν ὁ δυστυχής, ἀφ' οὗ ἔκαμεν εἰς τὸν ἀέρα πλείστας στροφάς.

ΑΣΤΕΡΟΣΚΟΠΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΙΕΘΝΕΣ ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

(28 Αὐγούστου — 3 Σεπτεμβρίου)

Μετεωρολογικὰ Στοιχεῖα Ἀθηνῶν	ἡ μέρα							Ἑξηγήσεις
	28	29	30	31	1	2	3	
Ἀτμοσφαιρική πίεσις	751,7	752,5	754,7	753,7	754,5	758,2	758,3	Ἡ ἀτμοσφαιρική πίεσις παρίστα τὸ ὕψος τῆς ὑδραργυρικῆς στήλης, τῆς μετρούσης τὸ βάρος τοῦ ἀνωθεν τοῦ βαρομέτρου ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος· ἐκτιμᾶται δὲ εἰς χιλιοστὰ τοῦ μέτρου.
Μέση θερμοκρασία	27,4	24,0	21,3	22,4	21,8	20,4	20,7	Ἡ μέση θερμοκρασία κατὰ τὴν ἐκατοντάδαθμον κλίμακα ἐκτιμώμενη, παρίστα τὸν μέσον ὅρον τῶν διαφόρων θερμοκρασιῶν τῆς ἡμέρας.
Μεγίστη θερμοκρασία	33,0	26,5	23,7	26,4	26,2	26,2	24,5	Ἡ μεγίστη θερμοκρασία παρίστα τὴν ὑψηλότεραν κατὰ τὴν διαρκίαν ἐκαστῆς ἡμέρας θερμοκρασίαν.
Ἐλαχίστη θερμοκρασία	21,9	21,6	19,0	18,4	17,5	17,8	16,9	Ἡ ἐλαχίστη θερμοκρασία παρίστα τὴν χαμηλότεραν κατὰ τὴν διαρκίαν ἐκαστῆς ἡμέρας θερμοκρασίαν.
Σχετικὴ ὑγρασία	75	68	50	46	45	44	—	Ἡ σχετικὴ ὑγρασία παρίστα τὸν λόγον τῆς πραγματικῆς ὑγρασίας τῆς ἀτμοσφαιρᾶς πρὸς τὴν μεγίστην δυνατὴν ὑπὸ τὰς αὐτὰς συνθήκας· ἐκτιμᾶται δὲ ἀπὸ τοῦ 0 μέχρι τοῦ 100· τὸ 100 παρίστα τὴν τελείαν ὑγρασίαν, τὸ δὲ 100 τὴν μεγίστην ὑγρασίαν τῆς ἀτμοσφαιρᾶς.
Ἀπόλυτος ὑγρασία	13,35	12,80	9,98	9,03	9,24	7,80	—	Ἡ ἀπόλυτος ὑγρασία παρίστα τὴν ποσότητα τῶν ἐν τῇ ἀτμοσφαιρᾷ ὑδατῶν· ἐκτιμᾶται δὲ ἐκ τῆς πίεσεως, ἣν ἐπιφέρουσιν οὗτοι ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων, μεθ' ὧν εὐρίσκονται εἰς ἐπαφὴν, δια τοῦ ὕψους ὑδραργυρικῆς στήλης ἰσορροπούσης τὴν πίεσιν αὐτῇ.
Βροχὴ	—	—	—	—	—	—	—	Τὰ νέφη ἐκτιμῶνται ἀπὸ τοῦ 0 ἕως 10· τὸ 0 παρίστα τὸν ἐντελῶς ἀνέμελον οὐρανόν, τὸ δὲ 10 τὸν τελείως κεκαλυμμένον ὑπὸ νεφῶν.
Χιὼν	—	—	—	—	—	—	—	Ἡ ἐντάσις τῶν ἀνέμων ἐκτιμᾶται ἀπὸ 0 ἕως 9· τὸ 0 παρίστα τὴν νηνεμίαν, τὸ δὲ 9 τὴν θυελλίαν.
Χάλαξα	—	—	—	—	—	—	—	Ἡ κατάστασις τῆς θαλάσσης ἐκτιμᾶται κατὰ τὴν ἐξῆς κλίμακα: 0 = γαλήναια, 1 = τεταραγμένη, 2 = κυματωδὴς, 3 = τρικυμιώδης, 4 = ἀγρία.
Νέφη	3	9	5	1	4	1	2	
Ἄνεμος καὶ ἐντάσις αὐτοῦ	A.5	BA.9	BA.8	BA.4	BA.5	BA.7	BA.5	
Θάλασσα	0	2	3	1	2	3	3	
Μέσαι θερμοκρασίαι Εὐρώπης	28	29	30	31	1	2	3	
Κέρκυρα	18,5	22,0	24,5	21,0	21,5	22,0	21,0	
Βόλος	—	—	—	—	—	—	—	
Πάτραι	29,0	26,0	24,5	23,0	23,5	24,0	23,0	
Τρίπολις	25,0	21,0	16,0	18,0	16,5	17,5	17,5	
Κωνσταντινουπόλις	—	21,5	20,5	21,0	—	—	—	
Ὁδυσσός	17,6	13,0	13,3	15,3	10,3	8,1	—	
Βατούμ	—	19,6	—	—	—	18,7	—	
Παρίδιοι	17,6	19,0	19,1	20,2	20,5	23,8	15,1	
Ῥώμη	23,5	23,0	22,5	22,0	23,0	22,5	25,5	
Νεάπολις	20,0	23,0	22,5	23,5	23,5	23,5	21,5	
Βρινδῆσιον	23,5	—	—	23,0	24,0	23,0	20,0	
Καλιόρνη	—	22,0	23,5	25,0	24,5	—	—	
Πάνορμον	—	—	21,0	23,5	24,5	21,5	27,5	
Μελίτη	25,5	26,0	25,5	25,5	25,0	—	—	

Παρατηρήσεις. — Ἀπὸ τῆς 30 Αὐγούστου ἡ μέση θερμοκρασία τοῦ ἀέρος κατέλθε κάτω τῆς κανονικῆς τοῦ τρέχοντος μηνός.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἀρχαιολογικά

Ὁ κ. Σ. Ρέιναχ παρυσίασεν εἰς τὴν γαλλικὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιγραφῶν ἀγαλματιὸν ἐξ ὀπτις γῆς, περιστῶν τὴν Βάκχον νέον, τὸ ὅποιον ἡγορήσθη τῷ 1840 ὑπὸ τοῦ κόμητος de Sartige, ἐπιτετραμμένου τότε τῆς Γαλλίας ἐν Ἀθήναις. Ὁ θεὸς τοῦ οἴνου παρίσταται ὄρθιος, κισσῷ ἐστεμμένος, ἐνδεδυμένος δορὰν καὶ κρατῶν ἀμφορέα διὰ τῆς δεξιᾶς χειρός· ἡ δὲ ἀριστερά του χεῖρ εἶνε ὑψωμένη καὶ στήριζεται ἐπὶ θύρτου. Εἰδωλίον ὀρεγάλεινον, περιστῶν τὸ αὐτὸ πρόσωπον, ἀνεκαλύφθη πρὸ τινων ἐτῶν ἐν Ἀθήναις καὶ κατόπιν περιήλθεν ἐκ τῆς συλλογῆς τοῦ Φωτιάδου πρὸς αἰς τὴν κατοχὴν Ἰταλοῦ φιλοτέχνου. Δημοσιεύων δ' αὐτὸ ὁ Ἰταλὸς ἀρχαιολόγος κ. Μιλάνης, ἰσχυρίσθη ὅτι εἶνε ἀντίτυπον Βάκχου τινὸς τοῦ Πραξιτέλους, οὗτινος κατέλιπεν ἐνθουσιάζων περὶ γραφῶν ὁ Καλλιμαχίδης. Ὁ κ. Ρέιναχ κατέδειξεν ὅτι τὸ πῆλινον ἀγαλματιὸν τοῦ κ. Sartige, τοῦ ὁποῦ ἡ κατασκευὴ εἶνε ἀναμφισβήτητος, ἐπικυροῖ τὴν γνώμην τοῦ Ἰταλοῦ ἀρχαιολόγου. Ὁ χαρακτήρ ἄλλως τε τοῦ ἀγάλματος συμφωνεῖ μὲ ὅτι γνωρίζομεν περὶ τοῦ χαρακτήρος τῶν ἔργων τοῦ Πραξιτέλους. Μέχρι τοῦδε ἦσαν γνωστά καὶ ἄλλα ἀντίτυπα ἐξ ὀπτις γῆς ἔργων τοῦ Πραξιτέλους ὡς τῆς Ἀφροδίτης τῆς Κνίδου καὶ τῆς Κω καὶ ἄλλων.

— Ὁ κ. Ὁμῶλ, διευθυντὴς τῆς ἐν Ἀθήναις Γαλλικῆς ἀρχαιολογικῆς σχολῆς ἀνεκοίνωσεν εἰς τὴν γαλλικὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιγραφῶν ἐνδεκαπερὺσας πληροφορίας περὶ τῶν κατὰ τὸ θέρος ἐργασιῶν τῶν ἐταίρων τῆς σχολῆς. Ὁ κ. Κουβὲ ἐξηρένησε τὴν Μακεδονίαν, ἀπὸ Θεσσαλονίκης μέχρι Μοναστηρίου, καὶ τὰ περίεξ τοῦ Παγγαίου ὄρους. Ὁ κ. Ριδδερ, μετὰ περὶ δεσ ἀνὰ τὴν Βασιλίαν, συνέδραμε τὸν κ. Ζαυὸ εἰς τὰς ἐν Ἐρμηονκάστρῳ ἐρεῦνας του. Πλείονα τῶν πεντακοσίων ἀναγλύφων, ἐπιγραφῶν καὶ ἀγαλμάτων ἀνεκαλύφθησαν ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς ταύταις. Ὁ κ. Ζουμπὲν ἐπεσκέψθη τὴν Κρήτην, ὁπόθεν ἐκτίμισε σημειώσεις καὶ πληροφορίες φωτογραφίας. Ἐνδιέτριψεν δὲ κατὰ προτίμησιν εἰς τὰ ἀρχαῖα μνημεῖα καὶ εἰς τὰ ρυθμοὺ μνηκναίου καὶ γεωμετρικοῦ ἀγγεία. Αἱ ἐν Αἰγίᾳ ἐρεῖναι ἀνετέθησαν εἰς τοὺς κ. κ. Λεγγράν καὶ Σαμονάρ, οἵτινες ἐξηρένησαν ἰδιαίτερος τὸ Διναιρὸν καὶ τὰ περίχωρα, τὰ διαμερίσματα τοῦ Αἰθίου καὶ τῆς Προύτης. Πολλὰ ἐκ τῶν ἀνεκαλύψεων αὐτῶν διακρῶνιζονσι μέγαν τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν γεωγραφίαν τῶν μερῶν τούτων. Κατὰ τὴν ἐν Λαγίνα βραχεῖαν διαμονὴν τῶν ἐπιτογραφῶν πολλὰ συντρίμματα τῆς ζωφόρου τοῦ ναοῦ τῆς Ἑκάτης. Μία ἐκ τῶν προσόψεων τοῦ ναοῦ τούτου ἐκσμεῖτο ὑπὸ γιγαντομαχίας, ὁμοίας πρὸς τὴν τοῦ ναοῦ τῆς Περγῆς. Ὁ κ. Ὁμῶλ ἐξέθηκεν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ φωτογραφίαν τοῦ ναοῦ ἐκείνου καὶ διαφόρων Κρητικῶν μνημείων.

— Ὁ κ. E. Loewy ἀνεκοίνωσεν εἰς τὴν ἰταλικὴν Ἀκαδημίαν Lincei μελέτην αὐτοῦ περὶ τινος ἀγάλματος εὐεθέοντος ἐν Ἐλευθέρᾳ τῆς Κρήτης καὶ φυλαττομένου ἐν Ἡρακλείῳ τοῦ ἀγάλματος τούτου σωλίζεται μόνον τὸ ἄνω μέρος, δὲν διασώζει δὲ ἔχοντος χρωματισμοῦ τὸ πρῶτον μὲν πρόσωπον φέρει χιτῶνα στενόν, τὴν δὲ κεφαλὴν ἔχει ταινίαν περιδεδεμένην. Ἡ κόμη καταρρεῖ ἐπὶ τῶν ὤμων εἰς πλοκάμους. Τὸ ἀγαλμα εἶνε τότε ἐφθαρμένον, ὥστε εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐξακριβωθῇ ἡ ὑπόθεσις αὐτοῦ καὶ τὸ φῶλον αὐτοῦ τοῦ περιστῶντος προσώπου. Ὁ κ. Loewy ὁμοῦ νομίζει ὅτι πρόκειται περὶ γυναικός, εὐρίσκει δὲ ὁμοιότητας μεταξὺ τοῦ ἀγάλματος τούτου καὶ τοῦ τῆς Δήμητρος, τοῦ εἰρηθέντος πλησίον τῆς Τεγέας. Εἶνε, λέγει, ἔργον τῆς αὐτῆς σχολῆς, ἢ οὐχί τῆς αὐτῆς

χειρός. Καίτοι δὲ τὸ ἐν ἀνεκαλύφθη ἐν Κρήτῃ καὶ τὸ ἕτερον ἐν Ἀρκαδίᾳ, δυνάμεθα οὐχ ἥττον νὰ εἰκάζωμεν ὅτι ἀμφότερα εἶνε ἔργα τοῦ Διαιτάλου ἢ τῶν Διαιταλίδων.

Φιλολογικά

Ἐξεδόθη καὶ ἐστάλη ἡμῖν πρὸ ὀλίγου τὸ δεύτερον τεῦχος τῶν ἐν Ἐιδελθέρῃ τῆς Γερμανίας ἐκδομένων φερωνύμων Χρονικῶν (Neue Heidelberger Jahrbücher), περὶ ὧν ἐγράφησαν τινα ἐν τινι τῶν προηγουμένων φυλλαδίων τῆς Ἑστίας. Τὰ νέα ταῦτα Ἐιδελθέρῃ Χρονικά, ὡς εἵπομεν τότε, λαβόντες ἀφορμὴν ἐκ τοῦ πρώτου αὐτῶν τεύχους, ἐκδίδονται καὶ συντάσσονται ὑπὸ τινος ἐκεί ἱστορικῆς καὶ φιλοσοφικῆς ἐταιρίας συγκειμένης ἐκ διαπρεπῶν καθηγητῶν καὶ συγγραφέων τῆς Γερμανίας. Τὸ περιοδικὸν τοῦτο δὲν ἔχει μὲν ὁμολογουμένως τὰς χάριτας τῶν ἐν Παρίσις ἐκδομένων καὶ δὲν παρέχει τοὺς εὐστράφους καρπούς τῶν ἀγγλικῶν, ἀλλ' εἶνε ἐξαιρετικὸν κατόπιν Γερμανικῆς ἀκαδημαϊκῆς σοφίας, ἥτις θρυμμάζεται εὐλόγως διὰ τὴν βαθύτητα αὐτῆς καὶ τὴν ἀκοίθειαν. Τὸ περὶ οὗ ἤδη ὁ λόγος δεύτερον τεῦχος τῶν Ἐιδελθέρῃ Χρονικῶν περιέχει ἀξιολογωτάτας πραγματείας, ὧν κυριώτατα διὰ τὸ μήκος αὐτῶν καὶ τὴν ἐμβριθείαν εἶνε αἱ περὶ τῶν ἀρχαιοτάτων Κελτικῶν οἰκοδομημάτων, περὶ μερῶν τινῶν τῆς ἱστορίας τῶν Μηδικῶν πολέμων, περὶ τῆς ἀρχαίας χώρας τῶν Μυσῶν (παρὰ τὸν Αἴμον καὶ τὸν Ἰστρον), καὶ περὶ τινῶν μερῶν τῆς Γερμανικῆς ἱστορίας καὶ φιλολογίας.

— Κατὰ τὴν ἐφετεινὴν πανηγυρικὴν συνεδρίαν τῆς Ἰταλικῆς Ἀκαδημίας, εἰς ἣν παρίστατο καὶ ὁ βασιλεὺς Οὐμβέρτος, ὁ κ. Μεσδολια ὠμίλησε περὶ τῆς Ὀμηρικῆς Ὀθωνολογίας. Ὑπολογίζων τὴν μεταγραφὴν τῶν ἱσημερινῶν, ὁ σοφὸς ἀκαδημαϊκὸς προσεπάθησε νὰ ἀναπαράσῃ τὴν Οὐρανὸν οἷον τὸν ἔβλεπεν ὁ Ὀμηρος. Ἐν παρόδῳ δὲ ἐνδιέτριψεν εἰς τὰς πληροφορίες τὰς ἀπαντήσας εἰς ἄλλους κλασσικοὺς συγγραφεῖς, εἰς τὸν Ἡσίοδον, Βιργίλιον, Ὀβιδιον κλπ. ἵνα καθορίσῃ τοὺς ἀστέρας, οἵτινες συνήθως περιγράφονται τὸσον συγκεκριμένως.

Ἀπογραφικά

Κατὰ τὴν τελευταίαν ἀπογραφὴν ὁ πληθυσμὸς τῆς Σερβίας εἶνε 2,172,814, ὥστε ἡ ἀπὸ τοῦ 1884 αὐξήσις τοῦ Σερβικοῦ πληθυσμοῦ εἶνε 23 ἐπὶ τοῖς χιλίοις. Οἱ κάτοικοι τῆς πρωτεύουσας Βελιγραδίου ἀνέρχονται εἰς 54,458, τῆς Νύσσης εἰς 19,910 καὶ τοῦ Πιρότ εἰς 10,108· ὅλα δὲ αἱ πόλεις αἱ ἔχουσι πληθυσμὸν ἀνωτέρου τῶν 10,000 εἶνε ὀκτώ.

Παντοῖα

Ἐν Βαρσοβίᾳ ἡ ἀστὺνομία ἀπηγόρευεν εἰς τοὺς μαθητὰς τὴν εἴσοδον εἰς τὰ θέατρα, ἐκτὸς ἐὰν συνοδεύονται ὑπὸ τῶν γονέων αὐτῶν ἢ ἔχουσιν εἰδικὴν ἀδείαν τῶν σχολικῶν ἀρχῶν.

— Ἐν Ρωσσίᾳ κατεμετρήθη ἡ ταχύτης 197 θυελλῶν, κατὰ τὸν Schönrock δὲ ἡ μέση ταχύτης αὐτῶν ἦτο 46 περίπου χιλίων μέτρων καθ' ὥραν. Παρατηρήθη δὲ ὅτι ἡ ταχύτης αὐτῶν εἶνε μικροτέρα κατὰ τοὺς θερμούς μηνάς. Κατὰ τὴν πρῶταν ὥσαντος ἡ ταχύτης αὐτῶν εἶνε μικροτέρα, αὐξάνει δὲ βαθμηδὸν καὶ φθίνει εἰς τὴν μερίστην ἐντασιν αὐτῆς μεταξὺ τῆς 9 καὶ 10 ὥρας. Αἱ σφοδρότεροι θύελλαι εἶνε αἱ πνέουσαι ἐκ δυσμῶν.

— Ἐκθεσις βλαπτικῶν καὶ ὠφελίμων ἐντόμων ἀνεκρίθη κατ' αὐτὰς ἐν Παρίσις.

— Ἡ διεύθυνσις τοῦ ἐν Κιέλφ μουσείου γερμανικῶν ἀρχαιοτήτων ἀνετέθη, διαταγῇ τοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλμου, εἰς τὴν γεροντοκόρην Ἰωάνναν Μίστορφ, ἥτις ἔχει γράφει πολλὰ περὶ τῆς γερμανικῆς ἀρχαιολογίας καὶ εἶνε μέλος πολλῶν ἐπιστημονικῶν σωματείων.